Nr. 67 (7335) P WARSZAWA, WTOREK 8 MARCA 1938 r. R X XL

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 12 i pół do 2-ej po południu
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada
ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł
KASA czynna od 12 do 2-ej.
Cena numeru 10 groszy

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5.18-86
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 113
Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, bez odnoszenia zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Oddziały: „NAPRZÓD" Kraków, ul. Sw. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA" Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN" Łódź, Al. Kościuszki 23. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI" Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64 „ROBOTNIK RADOMSKI" Radom, ul. Kelles-Krauza 1. „ROBOTNIK POZNAŃSKO-POMORSKI" Poznań, ul. Stroma 24. „ROBOTNIK BIAŁOSTOCKI" Białystok, Rynek Kościuszki 29.
Ceny ogłoszeń: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne 40, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz 20 gr. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatne
Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń tekstowych i zwyczajnych 6-szpaltowy. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Flirt z Hitlerem i Mussolinim

Anglia znowu się łudzi

Ribbentrop ma doprowadzić do porozumienia z Anglią?

Dzienniki angielskie śledzą z wielkim zainteresowaniem zapowiedziany na środę przyjazd nowego ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentropa. Prasa podkreśla, że w związku z rozpoczynającymi się pertraktacjami angielsko - włoskimi wizyta ministra von Ribbentropa nie posiada charakteru formalno protokularnego, lecz nabiera znaczenia politycznego i staje się pierwszym krokiem na drodze do porozumienia pomiędzy Anglią a Niemcami i usunięcia wszystkich trudności, dzielących te dwa kraje. Londyńskie koła polityczne wskazują, że kanclerz Hitler podczas swej ostatniej konferencji z ambasadorem angielskim Hendersonem, wyraził pogląd, że dalsze pertraktacje angielsko - niemieckie winny być prowadzone raczej na drodze dyplomatycznej, a nie za pośrednictwem członków gabinetów obu państw, którzy byliby obarczeni specjalnymi misjami.

W tych warunkach von Ribbentrop będzie miał w Londynie za zadanie przygotowanie terenu do wszczęcia rozmów na drodze dyplotycznej.

P. Beck w Rzymie

Wczoraj rano min. Beck udał się do pałacu kwirynalskiego — gdzie wpisał się do księgi audiencjonalnej.

Następnie min. Beck odjechał do Panteonu, aby złożyć dwa wieńce na grobach królów włoskich

Z Panteonu p. Beck odjechał na Piazza Venezia, gdzie odbyła się ceremonia złożenia wieńca na grobie nieznanego żołnierza.

Z kolei p. Beck złożył wieniec przed pomnikiem poległych faszystów w pobliżu Kapitolu.

W zakończeniu przed południowego programu dnia udał się p. Beck do pałacu Chigi, gdzie złożył wizytę ministrowi spraw zagranicznych hr. Ciano, a następnie udał się do pomnika marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie złożył wieniec z napisem: „pułkownik Józef Beck". (PAT.).

Proces o defraudację

przyznanej Ossietzky'emu Nagrody Nobla

Wczoraj rano toczył się w Berlinie proces dr. Kurta von Wannow, oskarżonego o defraudację sum, pochodzących z nagrody Nobla, przyznanej znanemu pisarzowi Karolowi von Ossietzky.

Prokurator w przemówieniu swym oświadczył, że przyznanie Ossietzky'emu nagrody Nobla wywołało w Niemczech powszechne oburzenie, na tle czego zagranicą zrodziły się pogłoski, że pieniądze, uzyskane z nagrody, zostały skonfiskowane, że Ossietzky został zamordowany i t. p. Po podkreśleniu „absurdalności tych pogłosek" i stwierdzeniu, że władze policyjne przekazały Ossietzky'emu 16 tys. mk, które pozostały z roztrwonionych przez von Wannowa 100 tysięcy. Prokurator zauważył, że Kurt von Wannow wykorzystał w niecny sposób położenie ciężko chorego von Ossietzky'ego, aby wymusić na nim 20 tys. marek honorarium. Bezczelność swą posunął do tego stopnia, że napisał do chorego pisarza list, w którym zapewniał, że zarządza jego pieniędzmi w najkorzystniejszy sposób. Postępek von Wannowa jest tym bardziej godny potępienia, że przez swe oszuswo przyczynił się do wzmocnienia kampanii antyniemieckiej w prasie zagranicznej.

W zakończeniu prokurator domagał się skazania oskarżonego na 3 lata więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich na okres lat 5-ciu oraz na 10 tys. marek grzywny.

ŁAGODNY WYROK NA DEFRAUDANTA.

Sąd postanowił skazać dr. Kurta von Wannowa, na 2 lata więzienia, 3 lata utraty praw obywatelskich i 8.000 marek grzywny.

Japończycy przekroczyli Żółtą Rzekę

Ofensywa wojsk japońskich w prowincji Szansi

NA ŻOŁTEJ RZECE POD HOCZU

Według doniesień z japońskiej kwatery głównej, wojska japońskie, które prowadzą ofensywę w kierunku Sujuan przekroczyły rzekę Żółtą pod Hoczu. W prowincji Szansi oddziały chińskie cofają się w kierunku południowo zachodnim. W północnej części prowincji Honan oddziały japońskie dotarły do miasta Wenhsing położonego na północnym brzegu rzeki Żółtej. Artyleria japońska ostrzeliwała gwałtownym ogniem miasto Kung-Sieng na linii kolejowej lunghajskiej.

Dworzec został poważnie uszkodzony. W Chinach północnych na granicy Mongolii Wewnętrznej toczą się walki ,które są podobno bardzo krwawe.

Prasa japońska donosi, że grupa dziennikarzy i kinooperatorów japońskich podczas walk w rejonie Tsiujfu została zaatakowana przez żołnierzy chińskich. Podczas utarczki korespondent ajencji „Domei", Janagisawa, zginął od rzuconego przez żołnierza chińskiego ręcznego granatu. Kilka osób z grupy kinooperatorów zostało rannych. Odstawiono je koleją do Pekinu.

O przynależność

do ukraińskiej organizacji terrorystycznej

Dn. 7 b. m. przed sądem okręgowym jako sądem przysięgłych w Złoczowie rozpoczął się proces przeciwko 9 osobom narodowości ukraińskiej oskarżonym o zabójstwo Marii i Mieczysława Jasińskich, właścicieli majątku Bełzec w powiecie złoczowskim, o przynależność do ukraińskiej organizacji nacjonalistów i pomoc przy ukrywaniu się sprawców zabójstwa.

Zbrojenia Turcji

Jak podaje prasa stambulska, w Ankarze odbyło się posiedzenie rady ministrów w obecności szefa sztabu głównego, marszałka Tewzi Czakmaka, poświęcone omówieniu projektów rozwoju tureckiego przemysłu wojennego. Następnie obradowała specjalna komisja pod przewodnictwem premiera Dżelala Bajara, która opracowała ostatecznie pięcioletni plan obrony narodowej. Rada ministrów, jak i komisja, kierowały się w swych pracach wskazówkami, zawartymi w mowach prezydenta Republiki tureckiej, Ataturka i premiera Bajara na wielkim zgromadzeniu narodowym podczas otwarcia Izby.

Jak podaje pismo „Haber", Turcja zamówiła w Niemczech w zakładach Kruppa 20 łodzi podwodnych. Prócz tego w budowie znajdują się 4 łodzie w tym 2 w stoczniach w Stambule (Złoty Róg) i 2 w Niemczech.

W najbliższej przyszłości Turcja posiadać będzie około 30 łodzi podwodnych. Ostatnio krążyły pogłoski, że Turcja miała zamówić w Niemczech krążownik o pojemności 8000 ton, również istnieje podobno projekt budowy dwuch innych krążowników po 8000 ton każdy.

Pewnej nocy otworzą się hangary

i eskadry samolotów runą w kraj nieprzyjaciela

Z ostatnich nominacyj wojskowych w Niemczech zwraca uwagę nominacja dotychczasowego dowódcy 2-ej dywizji wojsk pancernych w Würzburgu, generała Guderiana, dowódcą wszystkich wojsk pancernych. Generał Guderian jest uważany za twórcę niemieckich wojsk pancernych.. On to bowiem w r. 1936 pisał w „Militaer wissenschaftlicher Rundschau" ,organie niemieckiego sztabu generalnego, w artykule p. t. „Rzut oka na przyszłą wojnę": „Pewnej nocy otworzą się wrota hangarów, zostaną puszczone w ruch motory samolotów, eskadry ruszą w kraj nieprzyjaciela. Celem ich będzie momentalne zniszczenie ważnych ośrodków przemysłowych i surowcowych. Zniszczone zostaną drogi komunikacyjne oraz zahamowane przedsięwzięcia wroga ,mające na celu obronę zagrożonych terenów. Zależnie od pokonanej przestrzeni, konfiguracji terenu oraz zakresu i czasu rozpoczęcia oporu zaatakowanych, napad strategiczny będzie w stanie więcej lub mniej wedrzeć się w kraj nieprzyjaciela".

Wielki mistrz wielkiej loży masońskiej

Książę Connaught został ponownie wybrany wielkim mistrzem angielskiej wielkiej loży masońskiej. Ks. Connaught, który liczy lat 88, jest jedynym pozostałym przy życiu synem królowej Wiktorii i stryjecznym dziadkiem obecnego króla Jerzego VI. Godność wielkiego mistrza wielkiej loży Anglii ks. Connaught sprawuje już od 38 lat bez przerwy. Zastępcą wielkiego mistrza jest hr. Harewood, szwagier króla Jerzego VI.

Zamordowanie gen. Czu Feng Czi

przez chińskich terrorystów

Wczoraj po południu w chwili wyjścia z mieszkania, zastrzelony został przez chińskich powstańców były gubernator prowincji Tsche - Kiank i dowódca 20-tej armii gen. Czu-Feng-Czi.

Japończycy proponowali ostatnio generałowi Czu - Feng-Czi objęcie kierownictwa jednego z rządów prowincjonalnych w Chinach centralnych.

ZSSR nie chce się angażować

w konflikt japońsko-chiński

Ajencja japońska „Kokutsu", powołując się na informacje z miarodajnego źródła, donosi, że ostatnio stosunki chińsko-sowieckie uległy znacznemu oziębieniu. Prezes chińskiej izby ustawodawczej, Su-fo, który niedawno odwiedził Moskwę w specjalnej misji, domagał się od rządu sowieskiego:

1) kontynuowania zaopatrywania Chin w broń sowiecką.

2) Powiększenia sowieckich sił zbrojnych na granicy sowiecko-mandżurskiej, co byłoby skutecznym środkiem pomocy Chinom.

Rząd sowiecki odmówił jednak prośbie Chin, powołując się na sytuację w Europie. Zawiodły również oczekiwania, związane z przyjazdem nowego sowieckiego ambasadora Orelskiego. Po spotkaniu się Orelskiego z Czang-Kai-Szekiem stało się wiadowym, że nowy ambasador nie przywiózł nowych instrukcyj.

Samochód ciężarowy

najechał na furmankę

Nocy onegdajszej we wsi Świerczek gm. Szydłowiec, samochód ciężarowy prowadzony przez szofera Łonczego, najechał na furmankę, którą oprócz woźnicy jechało dwu mieszkańców wsi Świerczek: Imiołek i Kurzawa. — Zderzenie było tak silne, że Fr. Imiołek zginął na miejscu, zaś Kurzawa i woźnica Stefański zostali ciężko poranieni. Konie zostały w katastrofie pozabijane, a samochód wpadł do rowu. Kierowca Łonczy zbiegł, pomocnik jego, Odo, został zatrzymany. Na miejsce wypadku wyjechała komisja sądowo-śledcza.

Huragan nad polskim morzem

W nocy z 5 na 6 b. m. wichura w porywach swych nad brzegami morza polskiego posuwała się z szybkością 101 km/godz. Nawałnica szturmowa, która trwa jeszcze, lecz impet jej już nieco zesłabł, osiągała chwilami szybkość wichru 9 stopni według skali Beauporta, w większych porywach 11 stopni. Szybkość szczytowa według tej skali wynosi 12 st., więc przejście wichury miało czasami przebieg prawdziwie huraganowy. Wysoki poziom wód pod Dębkami i Jastrzębią Górą utrzymuje się nadal. Wicher dał się we znaki zwłaszcza antenom. 11 stopni w przeliczeniu na kilometry daje 100,8 km/godz.

Budżet w Senacie

Debata generalna. Deklaracja „Ozonu". Mowa prof. M. Michałowicza

W zastępstwie chorego referenta generalnego sen. *Rostworowskiego* zabrał głos przewodniczący Komisji Budżetowej sen. *Jędrzejewicz*, który odesłał senatorów do drukowanego sprawozdania i prosił o przyjęcie Ustawy Skarbowej wraz z budżetem w brzmieniu uchwalonym przez Sejm z poprawkami Komisji senackiej.

DEKLARACJA O. Z. N.

Pierwszy w dyskusji zabrał głos sen. *Dąbkowski*, który w dłuższym przemówieniu uzasadnia potrzebę powołania do życia organizacji, która skonsolidowałaby większą część narodu.

Mówca powiada:

„Rozumiemy doskonale, że całokształt spraw wielkiego, nowoczesnego państwa składa się z tylu zagadnień trudnych i skomplikowanych, że jednomyślność we wszystkich jest wprost nie do osiągnięcia. Trzeba zatem starannie i rozumnie wyszukać takie kryterium, taki punkt wyjścia, któryby mógł skupić w jednolitym wysiłku możliwe najliczniejsze, najgłębsze szeregi.

Obóz Zjednoczenia Narodowego, idąc za wskazaniem Marszałka Śmigłego - Rydza, przyjął jako takie kryterium hasło obrony Państwa. Nie należy jednak ani na chwilę zapominać, że Wódz Naczelny, wysuwając je, dodał natychmiast: „Hasła tego nie należy pojmować w sposób jednostronny i zwężony".

Mówca tłumaczy, że hasło obrony kraju pojmuje nie w ciasnym znaczeniu tego wyrazu, t. j. w zaopatrzeniu armii w odpowiednią ilość dział, czołgów etc., lecz w szerokim ujęciu tego wyrazu, t.j. w gospodarczym podniesieniu kraju, uprzemysłowienia go i pchnięcia całego naszego życia naprzód.

Kończąc przemówienie, sen. Dąbkowski odczytał następującą deklarację:

„Społeczeństwo Polskie rozumiejąc współczesną rzeczywistość, przyjęło ideę konsolidacji w sposób pozytywny.

Mimo opozycji różnych grup, które w różny sposób starają się ją wypaczyć, ogromna większość społeczeństwa w dalszym ciągu uznaje, że musimy łączyć nasze wysiłki, a nie rozpraszać je, jeśli istotnie chcemy mieć Polskę wielką i potężną.

W liniach generalnych zarysowują się tu następujące spostrzeżenia: W dziale gotowości obrony Państwa stwierdzamy z najwyższą radością i zadowoleniem ogromne postępy w skali rzeczywistości wyjątkowej, jak na ten krótki czas, w którym zostały dokonane.

W dziale polityki zagranicznej możemy skonstatować raz jeszcze nie tylko jej prawidłowość, ale również i fakt wzrastającego uznania dla wartości tej polityki ze strony świata zewnętrznego.

Sytuacja polityczna i gospodarcza naszego Państwa wymaga przejścia na szeroką płaszczyznę programowego działania, obliczonego na dalszą me..

Wejście na tę drogę widzimy w akcji uprzymysłowienia kraju, a w szczególności w rozbudowie Centralnego Okręgu Przemysłowego i dalszym przekreślaniu granic dawnych zaborów.

Stwierdzając za tym w tej dziedzinie polityki państwowej kierunek rozwojowy ku lepszemu, uważamy za konieczne dalsze planowe i światłe działanie w tym kierunku.

Jako konieczne uzupełnienie działania Rządu widzimy potrzebę skoordynowania prac poszczególnych resortów, co stać się może ważkim czynnikiem dla zjednoczenia społeczeństwa.

To też głosując za budżetem Państwa i Ustawą Skarbową, tę naszą troskę i ten postulat, chcielibyśmy specjalnie podkreślić".

Zagadnienia kultury

Sen. *Sieroszewski* omawia zagadnienia kultury, a w szczególności sprawy bibliotek i czytelnictwa. Podnosi, ile w Polsce jest w tej dziedzinie do zrobienia, tymczasem Fundusz Kultury Narodowej, został obniżony z 5 milionów do 1 miliona.

Życie w poczekalni

Sen. Art. *Śliwiński* omawia sytuację międzynarodową, która w chwili obecnej nie zapowiada konfliktu zbrojnego w skali światowej, ale nie wróży także pokoju.

Przechodząc do omawiania sytuacji wewnętrznej, mówca twierdzi, że grunt po którym stąpamy jest coraz chwiejniejszy. W umysłach wzmaga się chaos i ferment. Żyjemy w atmosferze niepewności. Niemal wszyscy oczekują czegoś, co ma przyjść, ale każdy oczekuje czego innego. *Życie Polski dzisiejszej jest życiem w poczekalni.*

Stwierdza, że hasło obronności kraju żyje we wszystkich sercach i umysłach, uczyniło wielki, a niezaprzeczony postęp i stanowi drogocenny dorobek całego narodu.

Jasne strony

Nacechowane pesymizmem przemówienie sen. Śliwińskiego znalazło przeciwwagę w mowie sen. *Malskiego*, który wylicza szereg jasnych stron polskiej rzeczywistości, pom. in. dążenie ludności wiejskiej do oświaty, jednolity ruch ludowy, ofiarna postawa całego zespołu pracowników, dźwigających na swych barkach równowagę budżetową.

Mówca powiada:

„O tym wszystkim zapominają ci, którzy twierdzą, że życie polskie jest tak skłócone, że grożą nam poważne niebezpieczeństwa. Groziły nam w 1920 roku i straszniejsze dla nas nie będą. Musimy znaleźć to, co jest wielkością naszą. *Życie na Wschodzie i Zachodzie ukazuje nam złudne miraże, zdaje się niektórym, że lepiej będzie w życiu polskim, jeżeli setki tysięcy rąk będzie się wznosiło na komendę do góry.* Tego rodzaju miraże osłabiają centra woli, utrudniają załatwienie teraźniejszości w warunkach, w których żyjemy".

Za objaw dodatni uważa mówca, że nie mówi się o zmianie konstytucji, lecz wyłącznie o zmianie ordynacji wyborczej. Wszyscy razem musimy to zrobić.

WYPADKI WILEŃSKIE.

W sprawie głośnych wypadków w Wilnie w związku z artykułem w „Dzienniku Wileńskim" mówca oświadczył:

Nie byłbym w porządku z sobą, jako legionista, gdybym jeszcze nie poruszył zagadnienia, które mnie boli. Otrzymaliśmy zdaje się wszyscy od p. Studnickiego z Wilna listy na temat ostatnich zajść w Wilnie. Jest jedna prawda w życiu naszym — legionistów i żołnierzy Komendanta. Honor służby nakazuje nam reagować bez względu na to, kto, gdzie i jak uwłacza imieniu Komendanta. Nie jest istotą, czy dużo bili, czy mniej bili. Ale prawdą jest, że reagować będziemy bez względu na to, czy wymiar sprawiedliwości będzie działał sprawnie ,czy mniej sprawnie. Serca nasze i honor żołnierski każą nam reagować natychmiast. (Oklaski).

Następnie zabrał głos sen. *Michałowicz*.

O zaufanie ludu polskiego

Mowa prof. M. Michałowicza

Wysoka Izbo. Wstrząs, który przeżyliśmy po śmierci wskrzesiciela Państwa Polskiego jest rzeczą naturalną... Dwie są teraz możliwości: znaleść przewodnika nowego, lub iść o własnych siłach wysiłkiem zbiorowym...

...Pozostaje nam droga druga, normalna, aczkolwiek ciężka — droga **wysiłku zbiorowego.**

...Konstytucja Państwa Polskiego z dnia 23 kwietnia 1935 r. jest prosta. W swej zasadniczej budowie jest ona trójkątem: na czele stawia władzę Prezydenta Rzeczypospolitej jednolitą i niepodzielną, poniżej—władzę wykonawczą Rządu i władzę kontrolującą i ustawodawczą ciał parlamentarnych...

...Rzeczywistość zadała kłam nakazom naszego podstawowego prawa państwowego. Zamiast pójść drogą jasną, konstytucyjną—wkroczono ną drogę mglistej koncepcji i brnięto w niej przez rok cały. Obok Rządu, utworzonego w drodze konstytucyjnej powstała koncepcja wyciągająca rękę po władzę, starająca się zasugerować, iż ona jest władzą właściwą. Przez rok byliśmy świadkami nieprawdopodobnego pogmatwania pojęć.

Art. 5 Konstytucji głosi, że twórczość **jednostki** jest dźwignią życia zbiorowego i że Państwo zapewnia obywatelom możność rozwoju ich wartości osobistych, oraz wolność sumienia słowa i zrzeszeń. Wbrew zasadzie powyższej, zażądano od obywatela unieruchomienia ruchów jego myśli i „zgleichszaltowania" się pod ciśnieniem nakazu t. zw. organizacji nadrzędnej...

...Obywatel Polski dowiedział się pewnego razu, że szef „Obozu", osoba żadną Konstytucją Rzeczypospolitej nie przewidziana, wziął udział w posiedzeniu Rady Ministrów. Do publicznej wiadomości doszło, że podsekretarz stanu jednego z podstawowych resortów Rządu reprezentuje nie całość Rządu, lecz pewną ograniczoną grupę „Obozu". Zamęt pogłębił się aż do urzędnika w cenzurze, aż do policjanta ,funkcjonariusze państwowi zatracili orientację, czy mają się rządzić wieczystym nakazem praworządności i zdrowego rozsądku, czy głosem w telefonie chwilowego rozkazodawcy, z woli chwilowej koniunktury. W ten sposób powstały w Polsce stosunki, które jeden z mówców sejmowych określił dosadnym mianem „Texasu".

Pan Premier Rządu osobistym przykładem i ofiarną pracą stara się naprawiać fatalne skutki wymienionych stosunków. Ale żaden premier nie podoła tak olbrzymiemu zadaniu. Nie sposób bowiem rządzić w cieniu przygodnych nad premierów i opierać ogrom pracy w Polsce o swe osobiste biuro. Trzeba zmienić system pracy, rozłożyć ciężar na głębokie rządy sił pomocniczych.

Czy mamy te siły pomocnicze? Śmiem twierdzić, że mamy ich nie dość. Siła pomocnicza, to nie ciało ludzkie oparte ciężarem na krzesło przy biurku, — to **charakter.** A tych charakterów w Polsce w t. zw. sferach dzierżących władzę — większą, mniejszą, maluczką — nie jest tak wiele. Odszedł jeden mąż opatrznościowy; pozostało dziesiątki tysięcy mężów „opatrznościowych", ludzi krótkotrwałej koniunktury, człowieczków oczekujących na seryjną dekompozycję, której kolejno pragną ulec.

Czy jest w Polsce aż tak źle? Czy tylko ci ludzie, o których mówiłem przed chwilą, stanowią o potędze Polski. Twierdzę, że nie. Cztery piąte ludności Państwa stanowią chłopi, robotnicy i inteligencja pracująca. Wykazali oni swą siłę twórczą. Huragan wojny światowej zniszczył $^{9}/_{10}$ Polski. Chłop, robotnik, inteligent pracujący odbudowali Ją swymi rękami i swymi mózgami.

W roku 1920 groza zagłady zawisła nad Polską; chłop, robotnik, inteligent pracujący zasłonili Ją swymi piersiami.

Potężnej wymowy faktów nie przesłonią żadne płachty prasy koniunkturalnej, nie zagłuszą żadne poszepty. Tak samo nie zagłuszą one głosu, który wzrastającym poszumem idzie po całej Polsce — głosu, który pyta, dlaczego tym, którzy Polskę zdobyli, którzy Polskę z ruiny podnieśli, piersiami zasłonili, powiedziano, możecie odejść i odebrano im kartkę wyborczą.

Siłą się udowodnić koniunkturzyści, specjaliści od dekompozycyj, że się Polska rozkłada. **Polska nie rozkłada się.** Polska tężeje; **staje się coraz bardziej zwarta. Zjazdy PPS, zjazdy inteligencji pracującej, zjazdy Stronnictwa Ludowego stawiają na pierwszym miejscu wzmocnienie obronności Państwa; pragną potęgi Rzeczypospolitej.**

Ale potęga Rzeczypospolitej, to nie potęga grupy „elitarnej", którą jeden z mówców sejmowych odważył się nazwać „ghettem wybrańców". Potęga Rzeczypospolitej — to zasada sprawiedliwości społecznej, to pierwszy artykuł Konstytucji kwietniowej, że „Państwo Polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli". Nie można jedną ręką dawać konstytucję, a drugą taką ordynację wyborczą, która przekreśla w życiu codziennym pierwszy artykuł tejże konstytucji.

Pan Marszałek Sejmu w przedmowie do Konstytucji kwietniowej chwali Anglików, nazywa ich wielkimi. Ale właśnie Anglicy, jeżeli są wielcy, to są nimi dlatego, że biorą **na serio** swą konstytucję i posługują się ordynacjami wyborczymi, które podstaw ich konstytucji nie przekreślają.

Instrument ciał parlamentarnych, zbyteczny w ustrojach niewolniczych dawnych i obecnych—jest instrumentem twórczym, niezbędnym w życiu obywateli wolnych, których twórczość wedle art. 5 Konstytucji kwietniowej ma być „dźwignią życia zbiorowego".

Poza tym instrument parlamentu jest wentylem — przyrządem koniecznym w każdym zbiorniku sił, a więc w zbiorniku sił Państwa. Usunąć wentyl, to popełnić czyn szaleńca.

Tymbardziej, że zbiornik sił państwowych, o którym mowa, w tej chwili, to kocioł maszyny państwowej w stałym pogotowiu, na każdą potrzebę, w dzień i w nocy. Szary obywatel i Premier mają prawo do snu, choćby krótkiego, **kocioł maszyny państwowej musi być stale pod parą,** by w chwili potrzeby Państwa złożyło egzamin.

Termin jednego z tych egzaminów zbliża się coraz bardziej. Sytuacja międzynarodowa świata jest, jak wiadomo, bardzo napięta. Sytuacja wewnętrzna musi być do tego czasu w Polsce uregulowana; wentyl w kotle przywrócony. **Ordynacja wyborcza elitarna zmieniona na ordynację powszechną.**

Data 1940 zbliża się z każdą chwilą. Trzeba wzrokiem jasnym spojrzeć tej chwili w oczy. Trzeba uporządkować zasadniczo stosunki w Rzeczypospolitej...

...Wzywam Senat, by oparł się na zaufaniu ludu polskiego.

Powiecie, żem romantyk. Ale romantykiem był wskrzesiciel Polski, romantykiem był także wieszcz, który naród potęgą ducha swego krzepił i jak pielgrzym przez długie lata niewoli prowadził. W roku 1848 przyszedł wieszcz do papieża i wstrząsając jego ramieniem wołał: „Duch Boży w bluzach robotniczych ludu paryskiego".

Ja, zwykły sługa Rzeczypospolitej, mówię do Was: „Duch Boży Polski w ofiarnych piersiach chłopów, w spracowanych dłoniach robotników, w mózgach inteligentów pracujących. **Natchnijmy duchem tym Polskę, a będzie potężna.**

Atak na Rząd

Sen. **Bniński** stwierdza bankructwo wybujałego parlamentaryzmu, ale z drugiej strony konstatuje, że także ustrój totalny nie może poszczycić się żadnym triumfem. **Parlament nasz nie reprezentuje większości społeczeństwa, a to skutkiem wadliwej ordynacji wyborczej i niedopuszczalnych praktyk, jakie miały miejsce w czasie ostatnich wyborów. Opinia publiczna, gdy nie może się swobodnie wypowiedzieć, ucieka się do demonstracji i strajków, i dlatego byliśmy świadkami pożałowania godnych zajść na terenie Małopolski.** Tegoroczna dyskusja parlamentarna dowiodła, że w łonie Rządu niema jednolitych zasad politycznych i programowych, że poszczególni ministrowie, a nawet wojewodowie prowadzą politykę na własną rękę, która jest czasem nawet sprzeczna z interesem narodu. Przykładów sprzeczności w polityce Rządu można przytoczyć bardzo wiele. Mówca wymienia sprawę załatwienia zatargu ze Związkiem Naucz. Polskiego. Sposób załatwienia tej sprawy — według mówcy — przez premiera Składkowskiego podrywa zaufanie do Rządu.

Nie zadawala mówcy także oświadczenie w tej sprawie min. Świętosławskiego. Nie ma zaufania do min. Rolnictwa, a min. Spraw Wewnętrznych zarzuca, że nie ma programu w sprawach mniejszości narodowych i nie dąży do usprawnienia administracji.

Opinia publiczna wykazuje brak zaufania do Rządu, a Rząd ten nie szuka oparcia o tę opinię. **Stosunek do prasy jest nacechowany obawą krytyki; system biurokratyczny tępi wszelką krytykę, co prowadzi do tego, że ludzie zasad usuwani są w cień, a wypływają taktycy i żonglerzy.**

Mówca w końcu porusza sprawę wypadków wileńskich i domaga się od wojska poszanowania prawa i dyscypliny.

Następnie przemawiał senator **Gwiżdż,** który szeroko omówił stosunek Czechosłowacji do mniejszości polskiej w tym kraju.

Wypadki małopolskie

Sen. **Róg** stwierdza, że bolszewicy wielkie nadzieje wiązali z wypadkami sierpniowymi w Małopolsce.

Z radością stwierdza, **że lud** polski w olbrzymiej masie nie usłuchał wezwania do strajku, świadczy to o dojrzałości politycznej mas ludowych. Ale nie znaczy to, żeby lud był zadowolony z obecnego stanu rzeczy. Najważniejszą bolączką jest zbytnie uzależnienie samorządu od władzy administracyjnej.

Przestrzega przed stosowaniem dawnych metod polskich, które znalazły wyraz w przysłowiu „Wolno w Polsce, jak kto chce" i nawołuje do złączenia się wszystkich rzetelnych Polaków w Ozonie.

Cztery ofiary zbrodni

Rodzina generała wymordowana przez ordynansa

Generał St. Kozicki, dowódca dywizji Skierniewic powrócił w niedzielę po dwumiesięcznej nieobecności. Na dworcu przyjmowała go honorowa kompania. Generał udał się do domu. Zastał drzwi zamknięte. Udał się więc do kasyna, gdzie spodziewał się zastać żonę. Gdy jej i tam nie znalazł powrócił w towarzystwie swego adiutanta i kazał wyłamać drzwi.

I wówczas oczom obu oficerów przedstawił się straszliwy widok. Na podłodze w różnych pokojach leżały porąbane straszliwie trupy żony generała 42-letniej Heleny Kozickiej, 5-letniej córki — Lili, jej wychowawczym 18-letniej Zofii Piotrowskiej oraz służącej 18-letniej Zofii Olczakówny.

Ustalono, że zbrodni dokonał ordynans generała Bronisław Janowski. Sypiał on w kuchni. Wstawszy w nocy z piątku na sobotę najpierw zamordował Olczakównę. Następnie ofiarą jego padła generałowa, która zaalarmowana krzykami spieszyła na pomoc. W następnym pokoju zbrodniarz zabił bonę i córeczkę generała.

Wszystkie szafy były pozabijane. Niektóre rzeczy spakowane w toboły. Jednak gotówki i biżuterii zbrodniarz nie zabrał. Następnego ranka widziano go w cywilnym ubraniu i z walizką.

Ja..owski ordynans generała ma lat 22, jest analfabetą, pochodzi z Łodzi.

Ustalono, że wraz z mordercą zbiegła kobieta, używającego tego samego nazwiska, uchodząca powszechnie za jego żonę. Ostatnio pracowała ona w kuchni pułkowej jako obieraczka kartofli. Miała ona 3-letniego synka. Bezpośrednio po zbrodni we troje opuścili Skierniewice.

Janowski jest wzrostu niskiego, o wątłej budowie ciała, jego towarzyszka zaś również wzrostu niskiego, o pełnych kształtach, jasno blondynka. Za zbiegłymi wysłano listy gończe.

Z sali sądowej

PROCES O NADUŻYCIA.

W dniu wczorajszym rozpoczął się proces b. sekretarza Klubu Sportowego Związku Strzeleckiego Mieczysława Twarowskiego, który oskarżony jest o przywłaszczenie pieniędzy, jakie otrzymał na wykupienie z Podlaskiej Wytwórni Samolotów dwuch szybowców dla Klubu.

Oskarżony wpłacił część pieniędzy, a na skradzionym w wytwórni blankiecie firmowym podrobił podpis dyrektora wytwórni i sfabrykował pokwitowanie na niewpłaconą część pieniędzy.

SPRAWA MECENASA WACŁAWA SZUMAŃSKIEGO

Proces adw. Wacława Szumańskiego, skazanego w dwuch instancjach za obrazę ministra sprawiedliwości — został wyznaczony w Sądzie Najwyższym na dz. 4 kwietnia b. r.

I. K.

Wystawa samochodowa w Berlinie

W niedzielę wieczorem została zamknięta w Berlinie tegoroczna wystawa samochodowa. Zwiedziło ją ogółem 789 tys. osób, o 39 tys. więcej niż w przeszłym roku.

Pokwitowanie

NA GŁODNE DZIECI HISZPANII.

Związek Zawodowy Drukarzy i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Oddział Warszawa zł. 36.11.

Uwagi na marginesie

„Przodownica". Chyba nieporozumienie?

Z „lekkiej ręki" p. Cata-Mackiewicza ze „Słowa" Wileńskiego cała prasa odłamów wszelkich reakcji polskiej zostawiła narazie w spokoju Związek Nauczycielstwa Polskiego i skierowała cały swój ból i cały swój gniew przeciwko... „Przodownicy".

Co to jest **„Przodownica"** i „czyim interesom się wysługuje" — według... „eleganckiego" sformułowania redakcji „Czasu"?

„Przodownica" — to czasopismo Kół Gospodyń Wiejskich. Bóg mi świadkiem: nigdy dotychczas nie słyszałem, by Koła Gospodyń Wiejskich należały do „fołksfrontu". Aliści — zdaniem „Słowa", „Czasu" itd tak właśnie, a nie inaczej wychodzi.

„Przodownica" zamieściła, mianowicie, artykuł, w którym stwierdziła:

1) że Włosi i Niemcy wspomagają faszystów hiszpańskich, dowodzonych przez gen. Franco;

2) że „faszyści hiszpańscy, ściągający do kraju przeciwko Rządowi wojska włoskie i niemieckie, przypominają naszą kiedyś Targowicę";

3) że cała sytuacja międzynarodowa (problem Hiszpanii, problem Chin, groźby pod adresem Austrii i Czechosłowacji) wskazuje na „nienasycone apetyty państw i grup faszystowskich".

Tak postawiła sprawę **„Przodownica"**.. No więc co? Przecie

TO JEST PRAWDA.

Wszyscy o tym wiemy. I my — socjaliści, i ludowcy, i obóz legionowy, i — śmiem przypuścić — nasze M. S. Z... O co tedy chodzi? Panie redaktorki **„Przodownicy"** napisały to samo, co napisałaby **każda patriotka polska.** Bo proszę zważyć:

1) czy gen. Franco i jego przyjaciele zaliczają siebie do składu ruchu faszystowskiego? Oczywiście—**tak!**; sam gen. Franco mówił o tym publicznie z dziesięć razy; gen. Queppo de Llano mówi o tym codziennie prawie z rozgłośni radiowej w Sewilli; „Falanga" nosi odznaki faszystowskie... Więc dlaczegóż akurat **„Przodownica"** miała zadawać kłam deklaracjom generałów hiszpańskich?...

2) czy Włosi i Niemcy wspomagają czynnie faszystów hiszpańskich? Oczywiście — **tak!** Niechże p.p. redaktorzy „Słowa" i „Czasu" przestudiują depesze niezliczone, zamieszczane na szpaltach własnych.

3) Czy taki proceder „patriotyczny" przypomina Targowicę? Oczywiście — **tak!** Odsyłam do dzieł historycznych o Powstaniu Kościuszkowskim.

4) Czy „Przodownica" popełniła jakiś błąd, pisząc o Abisynii, o Chinach i t. d. Oczywiście, nie popełniła żadnego błędu. **Tak to jest,** jak napisała „Przodownica". Wszyscy o tym wiemy...

Więc o co chodzi?

Dlaczego, jak pisze „Czas", redakcja **„Przodownicy"** popełniła „występ neisłychany"?

Nie rozumiem...

Wszak **prasa polska** nie ma obowiązku być „agenturą" biur propagandy Berlina, Rzymu i gen Franco...

Nieprawdaż?

***

Zasada prawa rzymskiego brzmi:

„Sędzia musi być bezstronny a sprawiedliwy".

Mamy w stolicy sędziego śledczego do spraw politycznych, przede wszystkim t. zw. komunistycznych, — p. sędziego Kleinerta. Jak mnie informowano z kół sądowych, p. sędzia Kleinert jest prawdziwym „fachowcem", gdy ktoś jest oskarżony o komunizm, czy też o „komunizowanie".

To też ze zdziwieniem największym przeczytałem w prasie „narodowej" informacje, że p. sędzia Kleinert występuje **zarazem** w roli dygnitarza ze słynnego **„Instytutu do badania naukowego komunizmu"** (nie jestem pewien, czy powtarzam nazwę dokładnie; w każdym bądź razie — coś w tym rodzaju). Przypadkowo czytałem kilka publikacyj tego „Instytutu". Gdybym je wziął dosłownie, **to bym musiał zaliczyć 95% ludności Polski do kategorii „komunizantów".** Nawet siebie samego, i nawet paru co najmniej ministrów aktualnych, — daję słowo!

Pomyślałem po przeczytaniu **„no, psychoza! Kwestia psychiatrów, nie kwestia polityków".** I machnąłem ręką. Dowiaduję się teraz, że „bojowy" sędzia śledczy do spraw odnośnych ma być rzekomo **współkierownikiem onego „Instytutu".**

To chyba nieporozumienie? Należałoby sprostować dziwaczne wiadomości prasy „narodowej"...

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Sprawy hiszpańskie

OŚWIADCZENIA DR. NEGRINA.

Premier Rządu hiszpańskiego, dr. Negrin, przyjął dziennikarzy zagranicznych, którym przedstawił sytuację Hiszpanii republikańskiej. Na temat wojny oświadczył premier:

„Hiszpania może stawić czoło swym wrogom. Mogłaby to czynić znacznie prędzej, gdyby rozporządzała potrzebną ilością broni. Wedle środków, jakimi rozporządzamy, wojna może trwać jeszcze rok, półtora roku. W razie posiadania broni, wojna trwałaby najwyżej 2 — 3 miesięcy. Cały świat winien być zainteresowany w tym, by wojna nie trwała dwóch lat, by skończyła się przed jesienią. Gdyby na wiosnę można było przewidzieć koniec wojny, toby to podziałało zupełnie inaczej, niż przeciąganie się wojny. Jeżeli potrwa jeszcze rok, to mogą nastąpić powikłania, które mogą wybuchnąć każdej chwili. I jeżeli nie powstrzyma się krajów totalnych, to nadal będą wojowały, tu albo gdzieindziej".

Zapytany w sprawie przyznania gen. Franco praw strony wojującej, dr. Negrin oświadczył:

„Dla nas projekt ten jest nie do przyjęcia. Potępia go prawo międzynarodowe. Można uznać taki lub inny rząd, jeżeli się go uważa za legalny. Ale jak mógłby który naród uznać rokoszan i dostarczyć im broni, będąc jednocześnie związany świętym paktem, jakim jest pakt Ligi Narodów?"

MANIFEST INTELEKTUALISTÓW.

Pod wrażeniem mowy premiera Negrina, której streszczenie podaliśmy przed paru dniami, przeszło 100 uczonych i artystów Hiszpanii republikańskiej ogłosiło manifest, w którym oświadczają swą solidarność z wywodami premiera i przyrzekają mu swą pomoc aż do zupełnego zwycięstwa w walce o wolność narodu hiszpańskiego.

Uczeni i artyści zwracają się jednocześnie do uczonych, pisarzy i artystów całego świata o poparcie ludu hiszpańskiego, walczącego nietylko w obronie własnej — lecz również w obronie wolności i kultury całego świata.

Jako jeden z pierwszych, podpisał manifest, głośny pisarz Jacinto Benavente, laureat nagrody Nobla.

GŁOS LLOYD GEORGE'A.

Na zebranie Stow. Walki o Pokój w Londynie, nadesłał Lloyd George depeszę następującej lapidarnej treści: „Eden i Cranborne dowiedli, że Rząd angielski skapitulował przed groźbami dyktatorów. Pod maską rzekomego wycofania wojsk, **wolność Hiszpanii ma być zdruzgotana przez lotnictwo i artylerię niemiecko - włoskie,** a Liga Narodów ma być okaleczona".

CHWALĄ SIĘ!

Prasa włoska chełpi się, że w ostatnich walkach o Teruel jednego tylko dnia **173 samoloty włoskie** bombardowały nieustannie okopy armii republikańskiej.

Takich „drobiazgów" londyński komitet „nieinterwencji" nie przyjmuje nawet do wiadomości.

Ani takiego faktu, że—jak donosi Min. Obrony Hiszpanii ludowej — generał Zander, szef legionu „Kondor" i wszystkich niemieckich sił wojskowych, czynnych w Hiszpanii, jest tym samym Zanderem, który figuruje w wydawnictwie „Deutsche Luftwaffe" (Niemieckie lotnictwo wojenne) jako szef szóstego sektoru niemieckiej floty powietrznej.

AMERYKA PO STRONIE HISZPANII REPUBLIKAŃSKIEJ.

„News Chronicle" donosi z Nowego Jorku" że 75 proc. osób — które wzięły udział w ankiecie Amerykańskiego Instytutu Opinii Publicznej (Jest to instytucja prywatna, badająca stosunek opinii publicznej w najrozmaitszych sprawach) wypowiedziało się za Hiszpanią ludową.

Jestto już druga ankieta. W pierwszej — w roku 1937 — za Hiszpanią ludową oświadczyło się 63 proc.

NAUCZYCIELE W UNIFORMACH

Burmistrz miasta Bilbao, okupowanego przez faszystów, wydał rozkaz, by wszyscy nauczyciele nosili uniformy: czarne spodnie, niebieską koszulę, czerwony beret. Wszyscy też muszą nosić oznakę „falangowską" (faszystowską).

Polityka zagraniczna Francji

O bezpieczeństwo Europy

Większością 439 przeciw 2 głosom wyraził parlament francuski rządowi votum zaufania w polityce zagranicznej i przyjął rezolucję w duchu „narodowej godności, utrzymania pokoju i poszanowania traktatów w ramach zbiorowego bezpieczeństwa i Ligi Narodów".

Około 100 deputowanych prawicowych wstrzymało się od głosowania. Manifestowali w ten sposób nie przeciw tradycyjnej polityce Francji, lecz przeciw trudnemu położeniu międzynarodowemu, za które czynią odpowiedzialnymi rządy „Frontu Ludowego".

Pod wpływem ofensywy osi Berlin — Rzym i po dymisji p. Edena odezwały się we Francji głosy, **domagające się odwrotu od tradycyjnej polityki sojuszów i zobowiązań dyplomatycznych w środkowej i wschodniej Europie.** Są to głosy nieliczne, ale nie należy ich lekceważyć. Mogłyby one zyskać na sile, gdyby opinia publiczna w krajach z Francją sprzymierzonych uległa taktyce siedzenia na kilku stołkach i defetystycznemu nastrojowi: ratuj się, kto może. Rząd i parlament francuski wykazali podczas debat zagranicznych zdecydowaną siłę oporu przeciw wszelkim 'planom „pokojowego' lub zbrojnego zamachu na terytorialną całość powojennej Europy. Stanowisko to podyktowane było nie tylko wielką dojrzałością polityczną i francuską racją stanu, lecz także głębokim poczuciem odpowiedzialności za losy pokoju europejskiego i za bezpieczeństwo państw z Francją sprzymierzonych.

Zbyt szczupłe są ramy niniejszego artykułu, żeby w wyczerpujący sposób przedstawić poglądy ważniejszych mówców. Ograniczymy się do zarejestrowania kilku głosów ważniejszych, żeby choć częściowo wypełnić lukę w prasie polskiej **Nasze oficjalne i półoficjalne agencje telegraficzne nie uważały za właściwe i potrzebne poinformować polskiej opinii publicznej, jakie stanowisko zajmuje sprzymierzona z nami Francja w** sprawach polityki zagranicznej, a więc i w sprawach, dotyczących **naszego własnego bezpieczeństwa.**

Niemcy — oświadczył p. Mistler, przewodniczący komisji zagranicznej—które od lat ryją pod traktatami, doszły do klauzul terytorialnych i przez politykę protegowania mniejszości niemieckich przygotowują sobie platformę, celem dokonania straszliwych operacyj. **Niektórzy nasi przyjaciele wchodzą na drogę neutralności. Inni szukają kontr - asekuracji.** Czas dla nas, byśmy **wrócili do starej polityki równowagi europejskiej** i ogłosili, że co do Renu, Morza Śródziemnego, **Europy środkowej są granice, poza którymi wszelkie nasze siły byłyby natychmiast zaangażowane.** I to w ścisłym porozumieniu z Anglią.

Po przemówieniu p. Flandina, którego poglądy przedstawiliśmy w poprzednim artykule, zabrał głos deputowany Reynaud, koncentrując główny swój atak przeciw swemu przedmówcy i jego nawoływaniu do odwrotu Francji od reszty Europy, położonej na wschód od Rzeszy.

Jeżeli Niemcy się spodziewały— oświadczył p. Reynaud—że z tych debat wyniknie przewrót naszej polityki i wola abdykacji Francji, to mogę skonstatować, że się omyliły. **Musimy wybierać między utrzymaniem równowagi europejskiej i odwrotem (demission) Francji.** Taki „odwrót" — powiadają niektórzy — to pokój. Moim zaś zdaniem—to wojna. **Polska i kraje Europy środkowej wiedzą, że gdyby Francja znikła, to byłyby i one zmiażdżone. Masy ludowe tych krajów to zrozumiały.**

Gdyby raz powstał straszliwy blok germański w myśl żądań Hitlera, to Niemcy żądałyby od nas kolonij, Alzacji i Lotaryngii, dostępu do Atlantyku. Czy linia Maginota wystarczyłaby? (jak radził p. Flandin). Bylibyśmy wciągnięci w wojnę bez honoru — i bez poparcia jednego przyjaciela. Anglia nie chce zaciągać zobowiązań co do Europy środkowej, **nie przestaje** jednak być zbawienną groźbą przeciw ewentualnemu napastnikowi. Nie może ona dopuścić do zmiażdżenia Francji, lecz co się tyczy Europy środkowej, to naszą jest rzeczą stanąć na czele.

Nasz odwrót od Europy—stwierdził premier Chautemps — sprowadziłby nieuniknienie podporządkowanie małych narodów pod hegemonię (panowanie) wielkich mocarstw, które nałożyłyby na nas jeszcze twardsze warunki, niż na kraje, które byśmy porzucili..

Jedni nam zalecają — wywodził minister spraw zagranicznych Delbos — politykę abstynencji i odwrotu ku zachodowi. To znaczyłoby, iż Francja zapomniałaby — poza ojcowizną materialną— bronić swej ojcowizny moralnej: poszanowania swych zobowiązań i solidarności z Europą. **Odwrót Francji sprawiłby, że wkrótce sama byłaby zagrożona.**

Drudzy — mówił p. Delbos pod adresem komunistów — chcieliby z Francji zrobić żandarma Europy. Rząd odrzuca zarówno izolację w bierności, jak i izolację w akcji.

Min. Delbos odrzucił więc obydwa kierunki, i ten kierunek, który nawołuje do odwrotu Francji (jak p. Flandin) i ten kierunek, który prze do nierozważnych akcyj (jak komuniści). **Pierwszy prowadzi do „dyslokacji" (rozbicia) francuskich przjaźni i sojuszów; drugi zaś do awantury.**

Debaty o polityce zagranicznej w parlamencie francuskim wskazują wprawdzie, że Francja trwa niezmiennie przy swej tradycyjnej polityce sojuszów i zbiorowego bezpieczeństwa. Odsłaniają jednak równocześnie, że **potężne siły zewnętrzne prowadzą uporczywy i śmiały atak, celem odwrócenia Francji od państw środkowej i wschodniej Europy, żeby je podporządkować hegemonii, czyli panowaniu bądź osi Berlin — Rzym, bądź 100-milionowemu blokowi hitlerowskiemu.**

Stanowisko, które zajął jednomyślnie parlament francuski w obliczu rokowań włosko - angielskich i ewentualnych rokowań z Niemcami, powinno być dla nas zachętą, **ale i ostrzeżeniem. Za jakiego jednak powodu były te debaty pominięte milczeniem przez nasze biuro prasy i propagandy i przez nasze oficjalne agencje prasowe? Jest to milczenie chyba aż** nadto wymowne.

BENEDYKT ELMER.

Dokoła procesu moskiewskiego

Oświadczenie tow. Dana

OŚWIADCZENIE TOW. DANA.

Jeden z oskarżonych w procesie moskiewskim, Czernow, zeznał jakoby tow. Dan, znany przewódca „mieńszewików" miał pośredniczyć między nim, Czernowym, w nawiązaniu stosunków z niemieckim kontr-wywiadem.

Tow. Dan złożył redakcji „Populaire" oświadczenie, w którym stwierdza kategorycznie, że nigdy nie spotykał Czernowa, nigdy nie miał z nim żadnych stosunków — ani bezpośrednio, ani pośrednio — i że go w ogóle nie zna.

TROCKI: „TOTALNY IDIOTYZM".

W obecnym procesie, jak w poprzednich, centralną figurą jest wciąż Trocki. Na wiadomość o nowym procesie, Trocki nadesłał z Meksyku do Europy depeszę, w której stwierdza, że proces jest *„potwornym nonsensem i atakiem wariata, wyposażonego w olbrzymią władzę. Oskarżenia są nasycone duchem totalnego idiotyzmu".*

KTO NASTĘPNY?

Z poprzednich procesów wiadomo, że oskarżeni w zeznaniach swych denuncjują różne osoby, które później z kolei znajdują się na ławie oskarżonych. Tak postępował Kamieniew, później Radek (wciągając Tuchaczewskiego) i wielu innych.

W obecnym procesie padło już siedm nazwisk, mianowicie: Rudzutak, b. członek Politbiura; Osiński, szef urzędu statystycznego; Jakowlew, prezes komisji rolnej partii komunistycznej; Bergamow, kierownik polityczny urzędu wielkiej północnej drogi morskiej; Antipow, sekretarz Centr. Komitetu Wykonawczego; Wariechin, sekretarz partii komunistycznej na wschodzie Syberii, na pograniczu Mandżurii.

Są to kandydaci na oskarżonych w następnym procesie.

Kto może się uczyć w Polsce?

„Środowisko społeczne młodzieży, a jej wykształcenie". Wydawnictwo Referatu Statystycznego Min. W.R. i O.P., pod redakcją dr. *Mariana Falskiego,* Warszawa 1937 Skład Główny „Nasza Księgarnia" Związku Nauczycielstwa Polskiego.

II.

Oficjalnie Polska ma powszechne nauczanie. Już dawniejsze publikacje statystyczne powiedziały, że nie wszystkie dzieci mogą się dostać do szkoły, choć dziecko 7-letnie podlega obowiązkowi szkolnemu tak, jak młodzieniec 21-letni obowiązkowi służby wojskowej. Nie wszystkie dzieci chodzą jednak do szkoły. Minister Świętosławski pociesza nas, że liczba nie przyjętych nie dochodzi do miliona, ale poseł Pochmarski twierdzi, że w wieku od 7—20 lat 3 miliony osób nie korzystają ze szkoły ani kursów dokształcających. Skąd się bierze ta cyfra? Jakże to jest naprawdę? Na te niepokojące pytania poszukajmy odpowiedzi w statystyce urzędowej.

Więc przede wszystkim reforma p. Jędrzejewicza z 1932 r. miała objąć przedszkola. Okazuje się, że z dzieci, wchodzących do szkoły powszechnej tylko 10% było w przedszkolach. Te szczęśliwe są to jednak przede wszystkim dzieci w miastach i w najwyższym procencie (40%—50%) dzieci inteligencji, starannie wychowywane. Wieś w ogóle ma znikomą ilość przedszkoli. Przy dworach jest ich trochę dla dzieci robotników rolnych, korzysta z nich 5% dzieci, wchodzących potem do szkoły. Dzieci chłopów drobnych gospodarzy wyjątkowo chyba mają przedszkola — stanowią one 1% zapisujących się do szkoły powszechnej. Ponieważ uczęszczanie od przedszkoli pomaga w nauce szkolnej, więc między dziećmi ludności stosunkowo najlepiej usytuowanej z jednej i najgorzej usytuowanej z drugiej strony wytwarza się na samym początku nauki szkolnej duża różnica.

Nie ma pomocy społecznej ani państwowej dla dzieci biedaków, dla matek, które z bólem serca zamykają na klucz maleństwa w mieszkaniach, idąc do pracy. Nie ma opieki nad dziećmi, których rodzice nie rozumieją znaczenia przedszkoli; takie dzieci wchodzą do szkoły ciemne, nierozwinięte, onieśmielone nowymi warunkami, nie umiejące powiedzieć, jak się nazywają.

Różnica między nimi a ich szczęśliwszymi kolegami z czasem coraz bardziej się pogłębia, a przede wszystkim wykopuje się przepaść między wsią i miastem. Do szkół 7-klasowych z 7 nauczycielami chodzi 80%—93% dzieci ludności nierolniczej, a tylko 10% do 20% dzieci chłopów. Reszta, t. j. 80%—90% dzieci chłopskich chodzi do szkół wiejskich 4-klasowych, przeważnie z 1 nauczycielem. Że nauka tam, gdzie nauczyciel ma równocześnie dzieci w różnym wieku, nie może iść tak, jak w porządnych klasach, z których każdą kto inny prowadzi, to rzecz jasna dla każdego. Dlaczego po wsiach są takie szkoły? Oto skupienie dzieci jest tam mniejsze, brak dobrych dróg i komunikacji utrudnia przychodzenie do szkoły z daleka. Na każdego nauczyciela liczyło się dawniej 40 dzieci, dziś nominalnie 60, ale wiadomo, że są nauczyciele, uczący przeszło 100 dzieci. Reforma p. Jędrzejewicza dała ludności wiejskiej z reguły szkółki 4-klasowe. Tam nawet, gdzie było już przedtem 5 klas, obcięto jedną. Prawica społeczna, choć w ogóle zwalcza reformę szkolną Jędrzejewicza, to jedno w niej pochwala. W „Kwartalniku Pedagogicznym", organie „chrześcijańsko - narodowych" nauczycieli szkół powszechnych pan Jaxa-Bykowski do zalet reformy zalicza „stwierdzenie realności i konieczności różnicy między szkołą miejską a szkółką wiejską i to nietylko na dziś, ale i na przyszłość" (!). To jest przynajmniej powiedziane jasno: chłop ma być z reguły głupszy od mieszkańca miasta.

Ale wracajmy do statystyki.

WŁ. WEYCHERT-SZYMANOWSKA.

Oskarżeni w procesie moskiewskim

przyznają się do czynów, których nie dokonali

Jeden z głównych organów partii radykalnej „Oeuvre", omawiając przebieg procesu moskiewskiego, przytacza zaprzeczenia, jakie w związku z zeznaniami oskarżonych ogłaszają publicyści i politycy, a nawet osobistości apolityczne, które zostały przez oskarżonych zamieszane do sprawy. „Oeuvre" wymienia na pierwszym miejscu sprawę znanego prosowieckiego publicysty Emila Bure, co do którego Rakowski oświadczył, że odbył z nim w czasie podróży Lavala do Moskwy rozmowę, inspirując go w kierunku niechętnym do zbliżenia francusko-sowieckiego. Otóż Bure, zanim jeszcze został wymieniony w procesie moskiewskim, ogłosił przed 3 dniami na temat procesu moskiewskiego artykuł, w którym przytoczył, że w czasie podróży do Moskwy z Lavalem pragnął spotkać się z Rakowskim, jednakże bezskutecznie, gdyż ze strony przedstawicieli służby prasowej Kominternu uniemożliwiono mu to spotkanie, a nawet dano do poznania, że spotkanie takie mogłoby Rakowskiemu zaszkodzić. „Oeuvre" pisze, że po tym oświadczeniu Bure przychodzą teraz spontaniczne przyznania się oskarżonych w procesie, przy czym Rakowski twierdzi, że z Bure spotkał się, co jest oczywistą nieprawdą, ponieważ wszyscy dziennikarze francuscy, którzy wraz z Bure byli w Moskwie, stwierdzić mogą, że Bure nie mógł mieć spotkania z Rakowskim.

W dalszym ciągu „Oeuvre" zamieszcza kategoryczne zaprzeczenie publicystki socjalistycznej Magdaleny Paz, która stwierdza, że w roku 1928 w ogóle nie była w Berlinie i że wobec tego nie mogła w tym czasie spotkać się Krestinskim, którego nigdy w życiu zresztą nie spotkała.

Inny publicysta francuski Alfred Rosmer stwierdza również na łamach prasy paryskiej, że w r. 1928 w ogóle nie był w Berlinie i że nigdy w życiu Krestinskiego w Berlinie nie spotkał.

B. deputowany francuski Nicole, którego również w swych zeznaniach wymienił Rakowski, ogłasza oświadczenie, że w r. 1927 w ogóle nie spotkał Rakowskiego ani w Rayat, ani gdzieindziej i że w ogóle go nie znał.

Wreszcie „Oeuvre" przytacza kategoryczne oświadczenie angielskiej działaczki Czerwonego Krzyża lady Paget, która również stwierdza zupełną fantastyczność danych z zeznań Rakowskiego.

Komitet Uczczenia Pamięci Andrzeja Struga

W Warszawie powstał Komitet Uczczenia Pamięci Andrzeja Struga.

W skład Komitetu wchodzą przedstawiciele kikudziesięciu instytucyj i stowarzyszeń oraz grono osób z pośród towarzyszów pracy zmarłego Wielkiego Pisarza.

Zadaniem Komitetu jest przede wszystkim uczczenie pamięci Zmarłego przez spopularyzowanie Jego pismo i zaznajomienie najszerszego ogółu z Jego życiem i pracą.

Przewodnictwo honorowe Komitetu objął Ludwik Krzywicki. Wiceprezesami honorowymi wybrani zostali Wacław Berent, Stanisław Bukowiecki i Zofia Nałkowska.

Komitet wyłonił Wydział Wykonawczy w następującym składzie: przewodniczący — Stanisław Thugutt, wiceprzewodniczący — Jan N. Miller, Adam Próchnik, generał Mariusz Zaruski i Bronisław Ziemięcki. Sekretarze — Edward Kozikowski i Julian Maliniak.

Członkowie Wydziału: Maria Dąbrowska, Regina Fleszarowa, płk. January Grzędziński, Marceli Handelsmann, Bolesław Hryniewiecki, Irena Kosmowska, Manfred Kriedl, Leon Kruczkowski, Mieczysław Michałowicz, Stanisław Stempowski, Zygmunt Szymanowski, Teofil Wojeński i Leon Chrzanowski.

Do Komisji Finansowej wybrano Hipolita Gliwica, Mieczysława Szerera i Zygmunta Szymanowskiego.

Do Komisji Rewizyjnej powołano Faustyna Czerwijowskiego, Jana Gebethnera i Józefa Ziabickiego.

Komitet ma tymczasową siedzibę w Związku Zawodowym Literatów Polskich, Warszawa, ulica Pierackiego 16A, pod którym to adresem należy kierować korespondencję oraz ofiary na fundusz uczczenia Pamięci Andrzeja Struga. Pod tym samym adresem Komitet prosi o nadsyłanie wszelkich materiałów, dotyczących działalności i pracy życiowej Andrzeja Struga.

Losy Woroszyłowa

Według krążących w Moskwie uporczywych pogłosek należy spodziewać się bardzo gwałtownego spadku popularności obecnego komisarza wojny marszałka Woroszyłowa. Trudno przewidzieć dziś, czy marszałek Woroszyłow w ogóle zostanie usunięty ze swego stanowiska a miejsce jego zajmie dotychczasowy jego zastępca Fedko, należy jednak bezwzględnie spodziewać się poważniejszych zmian w tym resorcie. (ATE).

Niemoeller

W berlińskich zborach Bekenntniskirche zawiadomiono wczoraj licznie zgromadzonych wiernych o stanie sprawy pastora Niemoellera. Po zakończeniu postępowania sądowego pastor Niemoeller przeniesiony został obecnie do obozu koncentracyjnego Sachserhausen.

Kronika Bielska, Białej i okolicy

Oddział Biała, ul. Komorowicka 4

Konferencja Okręgowa P. P. S.

W niedzielę, dnia 20 lutego b. r., w pięknie udekorowanej sztandarami, obrazami i zielenią sali Powiatowego Związku Gospodarczego odbyła się doroczna okręgowa Konferencja P. P. S.

Wzięło w niej udział 68 delegatów i 18 gości, reprezentujących 39 miejscowości okręgu. Bardzo licznie reprezentowane były także powiaty: Żywiecki z Milówką, Wadowicki z Andrychowem i b. Oświecimski.

Na wstępnie orkiestra T. U. R. z Mikuszewic odegrała pieśni robotnicze.

Zagaił obrady tow. *Pysz.* poczym uczczono pamięć zmarłych towarzyszy ,oraz złożono w dwuminutowym milczeniu hołd pamięci, A. Struga i Sokołowskiego, b. członka OKR. zmarłego w Andrychowie. Sekretarza gen. CKW., tow. Pużaka powitali zebrani serdecznymi oklaskami. Z kolei, po powitaniu przedstawicieli bratnich organizacyj: ttow. Roznera, Schuberta i Rudolfa Klimczaka, jednomyślnie wybrano prezydium w następującym składzie:

Tow. Rudolf Klimczak — przewodniczący; zastępcy ttow. Karkoszka, Midor, Zemanek; sekretarze: ttow. Krzemień i Sromek. Po odczytaniu i przyjęciu protokułu przemawiali: ttow. Rozner, imieniem Okręgowej Komisji Kl. Zw. Zaw.; Schubert — imieniem Powiatowego Związku Gospodarczego; Klimczak — imieniem Kl. Zw. Zaw. Robotników Przemysłu Włókienniczego.

Tow. Pysz dożył sprawozdanie z działalności Okręgowego Komitetu P. P. S. za 1937 r. Ze sprawozdania wynika, że ruch socjalistyczny w okręgu znacznie się ożywił. Endecy, mimo wielkiego wkładu sił i pieniędzy, nie zdołali pozyskać klasy pracującej, chociaż działali z wielką zaciekłością przeciwko P. P. S. Obecnie przytowujemy się do nowych zadań walki o przywrócenie pełnych demokratycznych praw wyborczych do parlamentu i samorządu.

Witany oklaskami tow. Pużak wygłosił referat o celach i zadaniach P. P. S. Omówił aktualne zagadnienia bieżące, stosunek PPS. do stronnictw nam wrogich, jak endecy i OZN., oraz, wskazał na potrzebę współpracy ze Stronnictwem Ludowym i wznowienie propagandy za nowymi demokratycznymi wyborami do Sejmu i Senatu. Oddzielnie poruszył sprawę organizowania młodzieży robotniczej ,oraz tworzenia ruchu spółdzielczego pod sztandarami PPS.

Tow. Zawierucha przedstawił preliminarz budżetowy OKR. i prasowy za 1938 r. przy czym zreferował dobre i słabe strony naszej pracy w okręgu, nawołując delegatów do zwiększenia czujności wobec ataków faszystowskich na prawa i wolność klasy robotniczej, do odrzucenia wszystkiego, co nas dzieli i zabrania się do energicznej pracy w terenie. Został nagrodzony oklaskami.

W obszernej dyskusji zabierali głos ttow. Gardorski, z Komorowic, Graca z Żywca, Karkoszka z Andrychowa, Krauz z Komorowic i Zarębski z Starej Wsi, Mędrzak z Lipnika, Midor z Pietrzykowic, Pysz z Białej, Wróbel z Pisarzowic, Smolec z Zagórnik, Pękala z Andrychowa, Fediuk ze Sporysza, Jura z Koniernic.

Wszyscy delegaci solidaryzowali się z wygłoszonymi referatami, poruszając przy tym sprawy organizacyjne w swych miejscowościach.

W rezolucji, jaką uchwalono na Konferencji delegaci całkowicie solidaryzują się z uchwałami XXIV Kongresu P. P. S. i Rady Naczelnej, przy czym wyrażają pełne zaufanie CKW., oraz podziękowanie za ofiarną pracę tow. Pużakowi.

Konferencja potępiła antysemityzm i napady endeckie na organizacje i działaczy, oraz postanowiła walczyć z zarazą endecką, która ma zadanie osłabić bojowość klasy pracującej, walczącej o swe prawo do życia i wolności.

Konferencja wyraziła hołd i cześć dla Hiszpanii ludowej, zgłaszając w tej sprawie żywotne postulaty.

Konferencja wyraziła stanowcze żądanie rozwiązania obecnego Sejmu i Senatu i rozpisania nowych demokratycznych pięcioprzymiotnikowych wyborów do ciał ustawodawczych i samorządowych, — jednocześnie zaprotestowała przeciwko projektowi ordynacji wyborczej do pięciu największych miast Polski, pozbawiającej masy ludności istotnego wpływu i znaczeniu na losy samorządu.

Z kolei uchwalono absolutorium Okręgow. Komitetowi PPS., po czym wybrano jednogłośnie do nowych władz partyjnych okręgu:

a) O. K. R. tow. tow. dr. *Gross, Pysz, Klimczak, Zawierucha, Zemanek, Kos, Karkoszka, Pękala, Krzemień, Nosal, Midor, Graca, Dymczek, Frączkiewicz, Hałat, Kępys, Łuszczak.*

b) KOMISJA REWIZYJNA: *tow. tow. R. Szubert, Marek Kaufer, Tomiak, Schramek, Pysz z Leszczyn.*

c) SĄD PARTYJNY: tow. tow. *dr. Gross, Zawierucha, Dąbrowski, Kraus, Pietrzyk.*

Po zreasumowaniu wyników obrad przez przewodniczącego konferencji, tow. Klimczaka, w podniosłym nastroju zakończono obrady o godz. 16 min. 30, wznosząc okrzyki na cześć PPS. Delegaci, rozchodząc się, śpiewali „Czerwony Sztandar".

Zwolnienie z aresztu

Ks. Pozzo di Borgo

PARYŻ (PAT). Sąd wydał nakaz tymczasowego zwolnienia z aresztu ks. Pozzo di Borgo, oskarżonego w aferze C. S. A. R.

Wypuszczenie na wolną stopę księcia Pozzo di Borgo wywołało polemikę na łamach prasy paryskiej. Dzienniki prawicowe podkreślają, że ks. Pozzo di Borgo był tylko honorowym prezesem organizacji legalnej, jaką był związek Samoobrony Antykomunistycznej i że wogóle ze sprawą tajnej organizacji terrorystycznej CSAR nie miał nic do czynienia.

Natomiast zwolnienie obu tych aresztowanych wywołuje prawdziwą burzę na łamach prasy lewicowej, która uważa decyzję powziętą na posiedzeniu gospodarczym za przejaw słabości i zbyt daleko idącej pobłażliwości w stosunku do spiskowców.

9 rannych w katastrofach samochodowych

Na zakręcie na szosie pod Miedzeszynem wydarzyła się w niedzielę katastrofa samochodowa, w której odniosło rany 7 osób.

W kierunku Warszawy jechała z Otwocka taksówka, prowadzona przez Wincentego Karolickiego z pasażerem Abramem Weisbrumem i jego żoną. W przeciwnym kierunku zdążał samochód prywatny, należący do Tadeusza Nojdinga, w którym znajdowało się 2 mężczyzn i jedna kobieta. Na zakręcie pod Miedzeszynem nastąpiło zderzenie Wszyscy zostali ranni odłamkami szkła.

Policja prowadzi dochodzenie.

***

W dniu niedzielnym o 11 rano zdarzyła się na szosie Piotrków — Łódź katastrofa samochodowa, której ofiarą padli dyrektor fabryki „Kabel" w Warszawie, Piotrowski wraz ze swoją małżonką.

Szczegóły katastrofy miały przebieg następujący.

Z Warszawy do Łodzi jechały dwa samochody. W pierwszym samochodzie jechali szwagier, siostra oraz goście dyrektora Piotrowskiego, w drugim aucie za nimi jechał dyrektor Piotrowski wraz ze swoją małżonką.

Gdy samochody znalazły się na 15 kilometrze pod Strykowem, dyrektor Piotrowski postanowił prześcignąć pierwszy samochód i w tym celu dodał znacznie gazu. To przyczyniło się do tragicznego wypadku.

W odległości kilkuset metrów zdążał do Łodzi właściciel cukierni „Ziemiańskiej" w Warszawie oraz właściciel kawiarni „Europejskiej" w Łodzi, p. Karol Albrecht, który rannym udzielił pierwszej pomocy.

Opowieści drutów telegraficznych

MIN. BECK W RZYMIE

W niedzielę wieczorem przybył do Rzymu min. spraw zagr. Polski p. Beck.

NA POŁUDNIOWYM OCEANIE SPOKOJNYM

Prezydent Roosevelt podpisał rozporządzenie publikujące aneksję wysp Kanton i Henderbury, położonych na południowym Oceanie Spokojnym — przez Stany Zjednoczone. Obie te wyspy należą do grupy wysp Pheonix i były uważane za własność W. Brytanii.

WIELKIE MANEWRY FLOTY W. BRYTANII

Wielkie manewry połączonych angielskich „homme flaet" i floty śródziemnomorskiej, mające się odbyć na Atlantyku na wysokości Gibraltaru (na zachód od Gibraltaru) rozpoczną się w poniedziałek.

Prasa podkreśla, że mające się odbyć manewry są większe od tych, które przeprowadzono swego czasu podczas konfliktu abisyńskiego i związanego z nim kryzysu na Morzu Śródziemnym.

KONGRES POLAKÓW W NIEMCZECH

W niedzielę w Berlinie odbył się pierwszy kongres Polaków w Niemczech.

Konferencja Związków Zawodowych w Rzeszowie

Z polecenia Centralnej Komisji Związków Zawodowych zwołana została na niedzielę dnia 27 lutego br. w Rzeszowie konferencja związków zawodowych.

Na konferencję przybyli z ramienia Centr. Komisjii ttow.: Kwapiński i Topinek. Przybyli delegaci z następujących miejscowości: **Sandomierza, Niska, Jarosławia, Przeworska, Łańcuta, Krosna i Rzeszowa.**

W konferencji wzięli udział sekretarze okręgowi: t. Pilek (górnicy). t. Florków (metalowcy), t. Majlich (budowl.).

Przewodniczył tow. Mirek, sekretarzował tow. Pilch, sekretarz okręgowy górników z Krosna.

Przemówienia wygłosili ttow.: Kwapiński i Topinek, poczym delegaci składali sprawozdania z wymienionych miejscowości.

Konferencja miała charakter informacyjny. O sprawie utworzenia Okręgowej Komisji Zw. Zaw. na COP i okręgowego sekretariatu zadecyduje Centralna Komisja Zw. Zaw. w Warszawie.

Ze Stanisławowa

O rozszerzenie leczenia zapobiegawczego

W roku ubiegłym, poza kilku nauczycielami, urzędnicy nie otrzymywali w okresie urlopów skierowań do sanatoriów, bowiem wojewódzka Ubezpieczalnia w Stanisławowie otrzymała zaledwie po jednym miejscu w sanatoriach ZUS w Iwoniczu lub Krynicy, co jest bezwzględnie za mało.

Obecnie w obliczu zbliżającego się sezonu urlopowego, apelujemy do władz Ubezpieczalni o zwiększenie przydziału miejsc w sanatoriach, z których — jak się dowiadujemy — korzysta zbyt wiele osób prywatnych, a za mało ubezpieczonych.

Pracownicy umysłowi, źle wynagradzani, obciążeni podatkiem specjalnym, pracujący w fatalnych warunkach, potrzebują bardzo leczenia zapobiegawczego. Przy dzisiejszych stosunkach choroba pracownika jest źle widziana, leczyć się on więc może raczej podczas urlopu.

Wierzymy, że władze nadzorcze zajmą się tą sprawą i znacznie zwiększą przydział miejsc na poszczególne ubezpieczalnie.

NIEDZIELA W SPORCIE

NA BOISKACH PIŁKARSKICH POLSKI

W Warszawie rozegane zostały treningowe mecze piłkarskie z udziałem drużyn ligowych.

Warszawianka spotkała się z CWS bijąc go 6:2 (2:0). Boisko było bardzo ciężkie. Poziom zawodów słaby.

Polonia spotkała się z Drukarzem, zwyciężając go 6:0 (2:0).

Mecz Czechowice — Lauda wygrały Czechowice 4:3.

W *Krakowie* odbył się mecz pomiędzy Cracovią i Pogonią katowicką, zakończony zwycięstwem Cracovii 5:0 (1:0).

W *Poznaniu* w towarzyskim meczu piłkarskim osłabiona Warta przegrała z miejscową Legią 1:4 (0:1).

W *Toruniu* w towarzyskim meczu piłkarskim WKS Gryf zremisował z KPW Pomorzaninem 5:5. Do przerwy prowadził Pomorzanin 4:0. — WSK Gryf wyrównał dopiero w ostatnich minutach.

TEAM „A" BIJE TEAM „B" 5:2.

W niedzielę rozegrany został w Katowicah treningowy mecz piłkarski przed wyjazdem do Szwajcarii między dwoma reprezentacjami Polski: teamem A i teamem B, zakończony zwycięstwem teamu A w stosunku 5:2 (3:1).

Najlepiej z pośród napastników zagrał Piątek, rozporządzający dobrym i pewnym strzałem, następnie Piec I, Łyko, dalej w pomocy Nytz, który grał najrówniej ze wszystkich pomocników, z bocznych pomocników najlepszym był Góra, obrona Szczepaniak — Gałecki wypadła gorzej niż para Michalski — Twórz. U czerwonych dobrym był Szerfke, Wasiewicz słaby, zaś Kotlarczyk tylko chwilami grał dobrze.

ŚLĄSKI RUCH ZREMISOWAŁ W GLIWICACH

W Gliwicach gościł Ruch z Wielkich Hajduk, który rozegrał mecz piłkarski z miejscowym Ovosvaerts Rasensport, wywalczając wynik remisowy 2:2 (2:2).

Ruch zaprezentował się słabo, nie mniej w pierwszych minutach znacznie górował, zdobywając w ciągu 6 minut dwie bramki. Gospodarze nie speszyli się i jeszcze w pierwszym kwadranse wyrównali.

MISTRZOSTWA BOKSERSKIE POLSKI

W Poznaniu w meczu o drużynowe mistrzostwo Polski w boksie śląski Ruch, po niedawnym zwycięstwie nad Wartą, odniósł nowy sukces, tym razem nad drugą poznańską drużyną HCP. Ślązacy wygrali spotkanie w stosunku 9:7, mając przewagę w cięższych wagach.

— W Gdyni w drugim meczu bokserskim o mistrzostwo Polski poznańska Warta pokonała gdyńską flotę 11:5.

TABELA MISTRZOSTW BOKSERSKICH POLSKI

Po niedzielnych zawodach stan tabeli mistrzostw bokserskich Polski przedstawia się następująco:

1) Warta	8:2	55:27
2) Ruch	8:2	43:37
3) HCP	4:6	38:43
4) Flota	0:10	26:54

MISTRZOSTWA ŚWIATA W KOMBINACJI ALPEJSKIEJ

W niedzielę zakończyły się w Engelbergu mistrzostwa świata w kombinacji alpejskiej. Drugiego dnia odbył się slalom na trasie długości 750 mtr. przy różnicy wzniesień 200 m. Trasa była doskonale przygotowana. Do slalomu stanęło ogółem 38 zawodników. Z Polaków najlepszy wynik uzyskał Bronisław Czech, klasyfikując się na 16 miejscu, a w kombinacji na 18-ym miejscu.

Niespodzianką zawodów było dalekie 35-te miejsce zwycięzcy biegu zjazdowego Francuza Couttet, który wskutek tego sklasyfikował się dopiero na 12 miejscu w kombinacji.

Wyniki slalomu panów: 1) Romminger, 2) Allais (Francja), 3) Lantschner. 16) Bronisław Czech, 18) Jan Lipowski, 23) Karol Zając, 27) Schindler.

Wyniki slalomu pań: 1) Christi Cranz (Niemcy), 2) von Arx (Szwajcaria).

Wyniki kombinacji alpejskiej: W ogólnej klasyfikacji kombinacji alpejskiej panów pierwsze miejsce i tytuł mistrza świata zdobył ponownie Francuz Emile Allais. Wyniki Polaków: 18) Bronisław Czech, 23) Jan Lipowski, 28) Karol Zając, 32 Jan Schindler.

W klasyfikacji kombinacji alpejskiej pań pierwsze miejsce i tytuł mistrzyni świata zdobyła ponownie mistrzyni olimpijska Niemka Christl Cranz.

Klasyfikacja państw: 1) Niemcy 1039, 2) Francja 1043, 3) Szwajcaria 1058 4) Włochy 1123, 5) Norwegia 1148, 6) Czechosłowacja 1190, 7) *Polska* 1191, 8) Anglia 1250., 9) Ameryka 1257.

JĘDRZEJOWSKA MISTRZYNIĄ MONTE CARLO

W Monte Carlo rozegrany został na międzynarodowym turnieju tenisowym finał gry pojedyńczej pań pomiędzy Jędrzejowską i Angielką Scriven. Mecz miał charakter rewanżowy, gdyż w Beaulieu Polka została pokonana przez Scriven. Tym razem Jędrzejowska zrewanżowała się, bijąc Angielkę bez większego wysiłku w dwóch setach 6:4, 6:4.

Hitlerowcy skradli 18.000 zł. z kasy pogrzebowej

Historia tajemniczego „konto separato“

Przed Sądem Okręgowym w Katowicach toczyła się nader ciekawa sprawa o defraudacje, popełnione przez członków zarządu, a mianowicie: przez prezesa i głównego skarbnika w hitlerowskich organizacjach pomocy, a mian. w „Deutsche Unterstützungs Verein St. Barbara“ i w „Verband der deutschen Unterstützungs und Sterbekassen Vereine“ w Katowicach.

W pierwszej z tych organizacyj prezes Erwin Etzler, z zawodu księgowy, urzędnik kopalń ks. Pszczyńskiego, zam. w Katowicach przy ul. J. Ligonia 36, do spółki z głównym kasjerem Hermanem Meissnerem, b. registratorem w biurach ks. Pszczyńskiego, zam. w Katowicach, ul. Słowackiego 13, skradli — jak im zarzuca akt oskarżenia — 12.200 zł. Obaj wymienieni należeli również do zarządu drugiego związku i tam — w okresie od 1931 do 1936 r. — zdążyli zdefraudować około 5.500 złotych. Łącznie popełnione przez Etzlera i Meissnera nadużycia sięgają kwoty 18 tys. zł.

Pondato akt oskarżenia zarzuca im fałszowanie zawiadomień i wyciągów z kont, nadsyłanych do związku przez Deutsche Bank und Disconto Gesellschaft, gdzie lokowano pieniądze; wyrwanie kilkunastu kartek z księgi kasowej, ukrycie książeczki obrachunkowej banku oraz uszkodzenie dowodów kasowych, przez obcinanie dat i sald. Czynności te podejmowali oskarżeni, celem zatuszowania swych nadużyć wobec komisji rewizyjnej.

Towarzystwo św. Barbary miało na celu wypłacanie zapomóg wdowom po zmarłych członkach. Otóż w miarę, jak zachodziły wypadki zgonów, zaczęło wychodzić na jaw, że w stowarzyszeniu brak jest pieniędzy na wypłatę zapomóg i zaczęły krążyć pogłoski o nadużyciach. By zapobiedz wyjściu na jaw całej afery, oskarżeni wymyślili sobie tak zw. „separato-conto“. Mianowicie twierdzili wobec członków, że pieniądze są, ale zostały złożone w banku na konto separato, skąd można je wydostać tylko za kwartalnym wypowiedzeniem.

Wreszcie członkowie nie chcieli już dłużej czekać na pieniądze i zażądali stanowczo podjęcia pieniędzy z tajemniczego „konta separato“.

Przed sądem oskarżeni zwalali winę jeden na drugiego. Doszło przytym do gwałtownej kłótni. Oskarżeni lżyli się w sposób tak ordynarny, że sędzia musiał ich rozdzielić i usunąć z sali.

Robotnicy blacharscy w Samborze zorganizowali się

i uzyskali poprawę swego bytu

Robotnicy blacharscy w Samborze, których jest 15-tu, chodzili dotychczas luzem; nie należeli do żadnej zawodowej organizacji. Pracodawcy, dzięki temu, pozwolili sobie na straszny wyzysk. Robotnicy blacharscy pracowali po 12, a nawet po 14 godzin dziennie, za 2 i 4 zł. W razie jakiegoś wypadku lub choroby wychodziło na jaw, że nie byli ubezpieczeni. a o urlopach wypoczynkowych tymbardziej nie było mowy.

Między tymi robotnikami znalazło się kilku świadomych, którzy zwołali zebranie. Na to zebranie przybyli wszyscy samborscy czeladnicy blacharscy. Jeden z towarzyszów wygłosił referat o celach i zadaniach Związku Zawodowego, a po referacie odbyła się ożywiona dyskusja. Następnie jednomyślnie uchwalono przystąpić do Związku Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego i pokr zaw. w Polsce, oddział w Samborze (jako sekcja blacharska).

Po zorganizowaniu się robotnicy napisali do pracodawców, podając postulaty w sprawie płac.

Robotnicy wygrali akcję. Blacharze zostali podzieleni na dwie kategorie i siłę pomocniczą, a to: I kategoria 8 zł. dziennie, II kategoria 5 zł.; natomiast siła pomocnicza po 3 zł. dziennie.

Umowa, która została zawarta pomiędzy robotnikami blacharskimi a pracodawcami, jest tymczasowa; już teraz przygotowują się do zawarcia umowy zbiorowej, która nie zadługo ma zostać zrealizowana.

Oto jest wynik solidarności robotników. Dzięki organizacji zawodowej dojdziemy do zwycięstwa!

Wiadomości z całej Polski

DWA WYROKI ŚMIERCI.

Dwa wyroki śmierci zapadły przed sądem w Rzeszowie. Skazani zostali Paweł Bilow i Michał Woźniak za napad rabunkowy, dokonany z bronią w ręku. Bandyci uciekając z miejsca napadu, zabili jednego ze ścigających ich i to stało się głównym powodem wydanego na nich wyroku śmierci. Dwaj inni uczestnicy napadu skazani zostali na 5 lat więzienia.

ŚMIERĆ KOLEJARZA.

Na dworcu kolejowym z Zebrzydowicach zginął tragiczną śmiercią kolejarz, Wiktor Strządała, z Chybia. Strządała podczas spinania wagonów dostał się między wagony jadących wozów, które zmiażdżyły mu rękę i poważnie uszkodziły głowę. Nieprzytomnego robotnika kolejowego wagony wlokły na znacznej przestrzeni. Zanim przybyła pomoc lekarska Strządała zmarł z odniesionych ran.

ZABITY PRZY PRACY.

W sobotę, dnia 5 marca b. r. zajęty przy budowie domu w Chmielniku, 25-l. Marian Chmielewski z pobliskiej wsi Szyszczyce, pow. stopnickiego, spadł z drugiego piętra na pierwsze tak nieszczęśliwie, że wskutek pęknięcia czaszki, wobec upadku na kamiennych schodach, został zabity na miejscu.

TRAGICZNY WYPADEK.

W szkole powszechnej w Grójcu zaszedł tragiczny wypadek, ofiarą którego padł 9-letni uczeń tej szkoły, Teodor Żurek. Chłopiec zjeżdżając po poręczy schodów stracił równowagę i runął głową na dół z wysokości pierwszego piętra na kamienną posadzkę korytarza szkolnego. Przywołany lekarz stwierdził silny wstrząs mózgu i załamanie podstawy czaszki. Ucznia przewieziono do szpitala w Lublińcu, gdzie walczy ze śmiercią.

NAPAD BANDYCKI NA EGZEKUTORA.

W mieszkaniu sołtysa w Dubszczu, w pow. brzeżańskim, dokonano zuchwałego napadu rabunkowego na egzekutora urzędu skarbowego, Jana Codogniego. W chwili, gdy egzekutor przeliczał w obecności sołtysa zainkasowane pieniądze, wtargnęło do mieszkania kilku zamaskowanych i uzbrojonych osobników, którzy zasypali Codogniego strzałami.

Ciężko rannego przewieziono do szpitala w Brzeżanach.

Bandyci zbiegli, nie zabierając pieniędzy.

DWA LATA WIĘZIENIA DLA BRUTALNEGO „SPORTOWCA“.

Na wokandzie Sądu Okręgowego w Rybnika znalazła się sprawa członka Klubu Sportowego „Pogoń“ Alojzego Pękali z Niewiadomia, który w czasie meczu piłki nożnej z klubem P. W. Niewiadom wskutek swej brutalnej gry złamał graczowi Kotyrbie nogę. W toku rozprawy okazało się, że przed meczem oskarżony Pękala odgrażał się graczom przeciwnego klubu.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy Pękala skazany został na 2 lata więzienia z zawieszeniem wykonania kary na lat 3.

WALKA NA NOŻE UCZNIÓW SZKOŁY POWSZECHNEJ.

W Niwce w czasie przerwy między lekcjami w szkole powsz. bawiło się kilku chłopców. Nagle między dwoma uczniami doszło do sprzeczki, która przerodziła się w bijatykę.

W bójce jeden z uczniów dobył noża i zadał koledze straszliwy cios w okolicę serca! 14-letni Władysław Duch został bardzo ciężko ranny i, brocząc krwią, padł na ziemię.

Przybyłe na miejsce pogotowie udzieliło pomocy nieszczęśliwej ofierze, poczym chłopca w stanie groźnym przewieziono do szpitala. Zbrodniczym chłopcem zajęła się policja.

CHCIAŁA ZACZAROWAĆ SĄD.

Donoszą ze Stanisławowa:

Niezwykły wypadek, który ilustruje panującą ciemnotę, wydarzył się ostatnio w sądzie stanisławowskim. Wieśniaczka Anna Tełyszksz, która procesuje się ze swoimi synami o grunty, wysypała na progu sali sądowej odrobinę ziemi. Nad warstwą ziemi wieśniaczka zaczęła mamrotać zagadkowe słowa. Na zapytanie woźnego wieśniaczka wyjaśniła, że „zaczarowała sąd, by wyrok wypadł pomyślnie dla niej“.

Strajk „polski“

w fabryce kaflarskiej w Siemiatyczach

W Siemiatyczach w przemyśle kaflarskim pracuje około 450 robotników.

Najgorsze warunki pracy i płacy są w fabryce M. Małacha. M. Małach przed 20 laty był furmanem. Założył małą cegielnię, a następnie małą kaflarnię i na wyzysku dorobił się wielkiego majątku.

Posiada on największą fabrykę kafli oraz wyrabia polewę do oblewania kafli. W fabryce swej zatrudnia 90 robotników, w tym kaflarzy 40. Praca kaflarska jest bardzo ciężka, gdyż odbywa się przy wysokiej temperaturze na akord; zarobek tygodniowy za 8 godz. wyniósłby 20 zł. Kaflarze nie pracują 8 godz., a tylko 12 lub 14. Ograniczenie pracy do 8 godzim fabrykanci stosują wówczas, kiedy nie ma zbytu, a w pełnym sezonie fabrykanci chcą, żeby kaflarze pracowali jak najdłużej. Zarobki robotników dniówkowych wynoszą od 1,10 do 2 zł. dziennie.

Dnia 19 lutego wymówiono pracę wszystkim robotnikom fabryki Małacha. To wymówienie miało na celu wydalenie z pracy tych robotników, którzy przyczynili się do zorganizowania wszystkich robotników w Związku klasowych.

Przedstawiciele robotników dwa razy konferowali z Małachem, ale konferencje nie dały żadnych wyników. Dnia 2 marca była zwołana konferencja z udziałem Inspektora Pracy. Na konferencji tej p. Małach podał nowe powody wymówienia pracy, a między innymi — brak kapitału oraz brak zbytu na kafle. Są to przyczyny nieistotne. Gdy zaproponowano mu, że robotnicy będą czekali na wypłaty, także nie zgodził się.

Ponieważ wyczerpały się wszelkie środki polubownego załatwienia sprawy, robotnicy nie mieli innej drogi: w dniu 2 marca przystąpili do strajku okupacyjnego. Strajk jest solidarny; robotnicy wierzą, że muszą zwyciężyć. Całe miejscowe społeczeństwo jest po stronie strajkujących.

Niezwykłe koleje procesu odszkodowawczego

przeciw Ubezpieczalni w Krakowie

Jak donosiliśmy już w części nakładu, przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie toczyła się sprawa z powództwa Franciszka Górala przeciw Ubezpieczalni Społecznej w Krakowie o zapłatę kwoty 50.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę moralną z powodu śmierci 7-letniej córki Ireny Góralówney z winy Ubezpieczalni Społecznej.

Tło sprawy przedstawia się następująco: W styczniu 1936 r. zatelefonowano do Ubezpieczalni Społecznej w Krakowie z prośbą o natychmiastowy przyjazd lekarza do Ireny Góralówney, której zrobił się pryszczyk koło ust, oraz temperatura podniosła się do 40°. Z Ubezpieczalni Społecznej odpowiedziano telefonicznie matce dziecka, aby przykładała wodę z octem, oraz by na drugi dzień zgłosiła się do Ubezpieczalni.

Dopiero na drugi dzień po południu przewieziono dziecko do szpitala Ubezpieczalni Społecznej, lecz pomoc okazała się spóźniona, gdyż dziecko w kilka dni później umarło w następstwie zakażenia.

Sprawa powyższa przechodziła niezwykłe koleje, gdyż Sąd Okręgowy i Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił powództwo z uwagi na to, że biegli sądowi: prof. dr. Wachholz i prof. dr. Olbrycht orzekli, że wedle wszelkiego prawdopodobieństwa, dziecko zmarłoby również, gdyby dzień wcześniej udzielono pomocy lekarskiej.

Na skutek skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy w Warszawie uchylił wyrok, oddalający powództwo, i przekazał sprawę do ponownego rozstrzygnięcia Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie, celem uzupełnienia dowodów — z uwagi na to, że gdyby okazało się prawdą, że Ubezpieczalnia Społeczna nie udzieliła na czas pomocy lekarskiej choremu dziecku, to w takim postępowaniu Ubezp. Społ. zachodziłyby znamiona występku z art. 243 k. k. i Ubezpieczalnia musiałaby odpowiadać z uwagi na to, iż biegli nie wyłączyli tej ewentualności, że natychmiastowa pomoc lekarska mogłaby uratować dziecko od śmierci.

Sąd Apelacyjny, po przeprowadzonej rozprawie, przekazał sprawę do Sądu I instancji, celem przeprowadzenia wszystkich dowodów.

Sądowi przewodniczył sędzia dr. Erenpreis; wotowali: sędzia dr. Walom i Machalski: powództwo wnosił dr. Jan Plenowski. Ubezpieczalnię Społeczną reprezentował adw. dr. Ader.

Kącik radiowy

DZIŚ 8 marca. — WTOREK.

17.00 Felieton Witolda Hulewicza.
17.15 Recital wiolonczelowy Maurice Marechal.
19.00 „Nieśmiertelne książki“ — wieczór XI.
20.00 Koncert rozrywkowy.
21.00 Koncert symfoniczny.
22.00 Melodie taneczne.

WYSPA POLSKA W RZYMIE.

Dziś o godz. 17 przed mikrofonem radiowym wygłosi felieton Witold Hulewicz. W pobliżu Piazza di Venezia w ciasnej uliczce stoi mały kościołek wraz z hospicium pod wezwaniem św. Stanisława, oddany narodowi polskiemu przez papieża w wieku XVI. Fundacja ta z biegiem stuleci przechodziła dziwne i dramatyczne koleje, aż do dnia wskrzeszenia Niepodległej Polski. O dziejach domu i kościoła „San Stanislao Dei Polacchi“ opowie W. Hulewicz w swym felietonie p. t. „Wyspa w Rzymie“.

Radio warszawskie

WTOREK, 8 marca.

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.15 „Józiuk na kiermaszu św. Kazimierza“. 11.40 Płyty. 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. poł. 15.30 Wiad. gosp. 15.45 „Rzeczy ciekawe“ — aud. dla dzieci starszych. 16.05 Aktualn. finans.-gosp. 16.15 Fantazje w wyk. ork. Hermana. 16.50 Pogad. akt. 17.00 Wyspa polska w Rzymie — felieton W. Hulewicza. 17.15 Rec. wiolonczelowy Maurice Marechal. 17.50 Z psychologii psa domowego — pog. 18.00 Wiad. sport. 18.10 Skrzynka techniczna. 18.25 Program. 18.335 Aud. dla wsi. 19.00 „Nieśmiertelne książki“ „Próby“ — Montaigne'a“. 19.30 Pieśni w wyk. Janowskiego. 19.50 Pog. akt. 20.00 Koncert. 20.45 Dziennik i pog. 21.00 Koncert symf. z Wilna. 22.00 Melodie tan. 22.50 Ost. dziennik.

WARSZAWA II. 13.00 Dawna muzyka kameralna (płyty). 13.50 Parę informacyj. 13.55 Program. 14.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 15.00 Pog. akt. 15.10 Wiad. sportowe. 15.15 Ork. Furmańskiego. 18.00 Muzyka lekka (płyty). 19.05 Recit. fort. Elizy Rozenblumówny. 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22.00 „O człowieku, który sprzedał własny szkielet“ — skecz A. Nowickiego (wznowienie). 22.20 Melodie lekkie i tan. (płyty).

ŚRODA, 9 marca

WARSZAWA I. 6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muz. (płyty). 7.00 Dziennik. 7.15 Muz. (płyty). 8.00 Aud. dla szkół. 11.15 „Z przygód leśnego ludka“ — aud. dla dzieci. 11.40 Beethoven (płyty). 12.00 Hejnał. 12.03 Aud. połud. 15.30 Wiad. gospod. 15.45 „Na co poluje żółty, dziki dingo?“ — pog. dla dzieci starszych. 16.00 „Uczmy się mówić“. 16.15 Ork. mandolinistów. 16.50 Pog. akt. 17.00 20-lecie czerwonej armii — odczyt wygł. J. Jaworski. 17.15 W. Maliszewski: Kwratet smyczkowy Es-dur. Wyk:. Kwartet P. R. 17.50 Paserstwo — pog. 18.00 Wiad. sportowe. 18.10 Barkarole (płyty). 18.35 Aud. dla wsi. 19.00 Obrazek z pow. p. t. „Szaruga“ Jerzego Hulewicza. 19.20 Pieśni żartobliwe w wyk. Chóru kolejarzy z Bydgoszczy. 19.35 Samotność młodości — gawęda Starego Doktora. 19.50 Pog. akt. 20.00 „Strauss — król walca, Gershwin — król jazzu“ (płyty). 20.45 Dzienik i pog. 21.00 Koncert chopinowski w wyk. Z. Drzewieckiego. 21.45 Kwadrans poezji. 22.00 Koncert popularny z Wilna. 22.50 Ost. dziennik.

WARSZAWA II. 13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Parę informacji. 14.05 Program na jutro. 14.10 Muz. organowa (płyty). 15.00 Porządki wiosenne. 15.15 Wiad. sportowe. 15.20 Zespół Rynasa. 18.00 Koncert kameralny. 18.50 Muz. lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stolicy. 22.00 „Walt Disney“ — bajkopisarz ekranu“ — felieton Eug. Cękalskiego. 22.15 Muzyka i lekka i tan. (płyty).

Antonio Ruiz Vilaplana 26)

STWIERDZAM, ŻE...

Hiszpania gen. Franco w oczach urzędnika sądu

Trzeba pamiętać o tym, iż każdemu więźniowi zabierano przy wejściu do więzienia biżuterię i pieniądze, które pozostawały pod pieczą administracji. Wszystko to składano do odpowiednich kopert lub pudełek, które zwracano tylko przy transporcie do innego zakładu, lub przy zwalnianiu.

Otóż na podstawie doniesienia inspektora więziennego urzędnicy, w miarę „zwalniania“ owych więźniów, zaznaczali to w odnośnych książkach, ale pieniądze zagarniali, dzieląc je między sobą. Świadczy o tym — brak podpisów i pokwitowań.

Oskarżenie było więc bardzo poważne. Sprawa miała obydny posmak, zahaczała o sprawy „delikatne“, które mogły dotrzeć do wiadomości publicznej i obnażyć kulisy tragicznych egzekucyj.

Śledztwo to przysporzyło mi szereg kłopotów i zajęć dodatkowych.

Byliśmy przekonani o fałszywości tego oskarżenia, albowiem znaliśmy zamieszane w to osoby i mieliśmy głębokie przeświadczenie o ich uczciwości. Panu inspektorowi zależało na zręcznym znalezieniu sankcyj przeciwko niektórym urzędnikom więziennym, którzy nie okazywali dostatecznej gorliwości i energii, skąd zrodziło się oskarżenie.

W toku śledztwa wyszła na jaw uczciwość oskarżonych urzędników, ale zarazem ujawniła się prawda o popełnianych przez innych przestępstwach.

Prawdą było, iż urzędnicy nie mogli uzyskać pokwitowań od więźniów, których zabierano o różnych porach dnia. Poza tym jedni płakali, inni byli do tego stopnia zrozpaczeni, iż trudno było z nimi rozmawiać.

Straż, która ich prowadziła, również nie chciała tracić niepotrzebnie czasu ani zachodu. Jeden ze skazanych, któremu chciano oddać pieniądze, odburknął gniewnie:

— **Dajcie je moim katom i oprawcom.**

Nazajutrz po owych „zwalnianiach“ podejmowali urzędnicy więzienia pieniądze, jeśli wdowy lub krewni nie zgłaszali się po ich odbiór, i przelewali je na conto składek na rzecz „walecznego wojska“. To samo było z pozostałą biżuterią. W liście składek, jako ofiarodawcę, podawano XX, albo też „nieznanego entuzjastę“. Stwierdziliśmy to na podstawie szeregu konkretnych danych.

Urzędnicy więzienia przyłączyli się do powstania, ale byli niezdolni do przywłaszczania pieniędzy, co też stwierdziliśmy w śledztwie, ale... późniejsze badania przekonały nas, że sprawcami tych rabunków byli właśnie ci sami uzbrojeni osobnicy, albo też grupy, które wykonywały wyroki śmierci.

Zdołaliśmy niezbicie stwierdzić, że te elementy nie zadowalały się mordowaniem skazanych, ale po zabójstwie rewidowali ubrania, zabierając wszystko, co tylko przedstawiało jakąkolwiek wartość. Dlatego też, oglądając ubrania trupów, nigdy nie znaleźliśmy ani pieniędzy, ani zegarka, ani też żadnej biżuterii.

A jeśli prowadzeni na śmierć opuszczali bezpośrednio więzienie, udając się na miejsce egzekucji i nie odbierali swych pieniędzy — wtedy oprawcy zabierali im pokwitowania i zaświadczenia o należnościach, zgłaszając się następnego dnia w kancelarii, by podjąć pieniądze, które tam pozostały.

Dlatego przy trupach odnajdywano łyżki, widelce i talerze więzienne, ale rzadko... bardzo rzadko zdołaliśmy odnaleźć pokwitowania albo zaświadczenia administracji, a już nigdy nie natrafialiśmy na ślady pieniędzy.

***

Cóż za ponura wizja historii — to więzienie w Burgos! Po 19 lipca wszyscy osadzeni tam pozostawali w ciągłym strachu i niepokoju o swe życie, a wystarczyło, by na korytarzu rozległo się czyjeś nazwisko — a już serca zamierały ze strachu. Opowiadali mi to sami, gdy w związku z moimi obowiązkami, dla błahego podpisu lub pokwitowania, wzywałem ich z celi.

(D. c. n.).

ŻYCIE WARSZAWY

Wielkie Zgromadzenia
w sprawie samorządu m. Warszawy

W niedzielę dn. 13 marca odbędzie się w Warszawie 5 wielkich zgromadzeń w następujących punktach:

1) Wolska 14 w KINIE ROXY godz. 9 r.

2) Czerwonego Krzyża 20 w teatrze „ATENEUM“ godz. 10 rano.

3) Białołęcka 51 w sali KINA KLUB godz. 10 rano.

4) Suzina 4 na Żoliborzu w sali KINA „ŚWIAT“ godz. 10 r.

5) Pruszkowska 6 na Rakowcu w sali W. S. M.

na Zgromadzeniach powyższych zostanie zreferowana **Walka o Samorząd m. Warszawy i Projekt nowej ustawy i ordynacji wyborczej dla samorządu Warszawy i 5 większych miast.**

Konferencja wszystkich członków partii
zatrudnionych w przemyśle metalowych

W czwartek, dn. 10 marca bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu Dzielnicy PPS. „Wola — Czyste“, ul. Wolska 44, odbędzie się Konferencja wszystkich członków Partii zatrudnionych w Przemyśle Metalowym. Sprawy bardzo ważne! Obecność wszystkich członków Partii zatrudnionych w wyż. wym. przemyśle — obowiązkowa!

Gospodarz który bije
Brutalne harce bezczelnego kamienicznika

Dziwne porządki i stosunki panują między gospodarzem domu nr. 19 przy Pl. Parysowskim, Antonim Ścięgorzem, a lokatorami tego domu.

W domu tym brak na schodach światła, wszędzie panują wielkie nieporządki, a gospodarz domu nie stara się wcale tym interesować. Ostatnio jedna z lokatorek Aniela Witkowska, lat 55 emerytka, postanowiła założyć u siebie w mieszkaniu światło elektryczne. Zwróciła się do gospodarza, który jej powiedział, że musi to zrobić na własny koszt i za przyłączenie do ogólnego pionu zapłacić 20 zł. Kobieta zgodziła się. Po pewnym czasie syn jej założył instalacje i w sobotę poszła do gospodarza, aby zapłacić komorne i wpłacić 10 zł. na rachunek należności przyłączenia do pionu. Przy okazji poskarżyła się gospodarzowi, że od trzech tygodni już nie ma wody w mieszkaniu, ponieważ kran uległ zepsuciu i przez ten czas nie został zreperowany. Reperacji własnymi siłami dokonać nie można było i musiał dokonać jej jakiś fachowiec.

Gospodarz obruszył się na te skargi i wszczął kłótnię z Witkowską, a następnie uderzył ją dwukrotnie pięścią w głowę i wypchnął za drzwi. Na schodach popchnął ją, tak że Witkowska spadła ze schodów, tłukąc sobie dotkliwie klatkę piersiową, twarz i lewą rękę.

Zaalarmowani odgłosami awantury Jan Staściak i Konstancja Zalewska pośpieszyli na ratunek Witkowskiej. Przewieziono ją do ambulatorium pogotowia ratunkowego, gdzie lekarz udzielił jej pomocy, a następnie Witkowska złożyła zameldowanie w 5 kom. P. P. Obecnie sprawa została skierowana do sądu.

Nie jest to pierwszy wypadek pobicia lokatorów przez Ścięgorza, gdyż co pewien czas powstają podobne awantury, a ostatnio zostali przez niego pobici następujący lokatorzy: Rozalia Matecka, Konstancja Zalewska, Adolf Zarzyc i inni.

Jeden sprzedaje—dwaj kradną
Banda złodziejaszków z Ogrodu Saskiego

W Ogrodzie Saskim od dłuższego czasu grasowała jakaś nieuchwytna szajka złodziei, okradająca przechodniów na t. zw. zgubne, pod pozorem kupna wiecznego pióra, bądź też zwrócenia uwagi przechodniom, że mają oplutą garderobę. Mimo, że policja wszczęła baczną obserwację w Ogrodzie, rabusie nadal grasowali nieuchwytni.

W niedzielę jeden z wywiadowców przechodząc główną aleją Ogrodu Saskiego został zaczepiony przez jakiegoś chłopca, który prosił o kupno pióra wiecznego, gdyż rodzice glądać się transakcji. Wywiadowca zorientował się, że jest to złodziejaszek, który w pobliżu ma swoich kolegów, i począł się z nim targować. Po kilku chwilach podeszło do nich dwuch chłopców, którzy poczęli przy wyjął portmonetkę i zapłaciwszy za pióro 1.50 zł. wszczął z nimi rozmowę. Jeden z nich korzystając z „nieuwagi“ wywiadowcy wsunął rękę do kieszeni i wyciągnął schowane pióro oraz portmonetkę.

Wywiadowca wszystkich trzech złodziejaszków zatrzymał i przeprowadził przy pomocy posterunkowego do komisariatu. Okazało się, że są to Tadeusz Zieliński, lat 14, Mieczysław Michalski, lat 13, oraz Heronim Boguszewski, lat 15, zamieszkali w „Cyrku“ przy ul. Dzikiej nr. 4 wraz z rodzicami. W czasie rewizji znaleziono przy nim portmonetki, pudermiczki, chusteczki oraz wiele różnych drobiazgów, pochodzących z kradzieży. Cała trójka została odesłana do Izby Zatrzymań.

Kronika organizacyjna

Posiedzenia Komitów Dzielnicowych odbędą się na Dzielnicach:

Marymont — Żoliborz: we wtorek 8 marca godz. 7 wiecz.

Wola — Czyste — w środę 9 marca o godz. 6.30 p. p.

Czerniaków — we wtorek 8 marca godz. 7.30 wiecz.

DZ. P. P. S. „ŚRÓDMIEŚCIE“. Zawiadamia, że od dn. 7.III co poniedziałek i czwartek od 7 — 9 wiecz. otwarta będzie, w lokalu Warecka 7 (parter). Świetlica tylko dla członków Partii.

***

Posiedzenie Komitetu odbędzie się w środę, dnia 9.III o godz. 8-ej. wiecz.

Młodzież P.P.S.

Warszawski Wydział Młodz. P .P. S. zawiadamia, że posiedzenie Wydziału Młodz. z przewodniczącymi Kół, odbędzie się dnia 15 marca b. r. o godz. 7 w. ul. Długa 21 — zaś we wtorek, dn. 8 marca — *posiedzenie Wydziału Młodz. nie odbędzie się.*

***

Zebrania na Kołach Młodz. P. P. S. odbędą się na następujących Kołach o godz. 7 w.:

ŚRODA.

1) PRAGA — ref. tow. B. Dratwa.
2) ANNOPOL — N. BRÓDNO — ref. tow. Stanisław Napierski.
3) GROCHÓW — ref. tow. Rafał Praga.
4) CZERNIAKÓW — ref. tow. Jerzy Rawicz.

CZWARTEK

odbędą się zebrania na Kołach:

OCHOTA, Grójecka 94 — ref. tow. B. Dratwa.

PELCOWIZNA — Jabłonowska, ref. tow. Stanisław Napierski.

MOKOTÓW — Racławicka 4, ref. tow. Rafał Praga.

RAKOWIEC — Pruszkowska 6.

„Jastrząb w śród gołębi“

Teatr Malickiej pod dyrekcją Zbyszka Sawana daje w dalszym ciągu wspaniałą komedię Shaw'a „Kandida“ reżyserii dyr. Sawana. Komedia ta, grana przeszło 80 razy cieszy się wzrastającym powodzeniem, dzięki koncertowej grze znakomitej Malickiej, Cieszkowskiej, Bay-Rydzewskiego, Zawistowskiego, Nowackiego i Modrzewskiego. Piękne dekoracje art. mal. St. Kurmana.

W próbach pod kierunkiem dyr. Sawana sztuka Jana Adolfa Hertza „Jastrząb wśród gołębi“. Główną rolę kobiecą odtworzy Maria Malicka, a obok niej wystąpią: Cieszkowska, Larys - Pawińska, Sawan, Zawistowski, Biesiadecki, Modrzewski, Suski i Nowacki. „Jastrząb wśród gołębi“ jest najnowszą sztuką J. A. Hertza, którego „Młody las“ odniósł olbrzymi sukces na scenie i ekranie.

Sztuka ta obok konfliktu trojga serc oparta jest również na równoległym konflikcie społeczno - obyczajowym.

Wydział Kobiecy P. P. S.

ZEBRANIE KOBIECE odbędzie się we wtorek 8 III o godz. 6-ej w lokalu Stow. b. więźniów politycznych. Referują tow. tow. Himmlowa i Krygierowa.

ZEBRANIE ORGANIZACYJNE dla kobiet odbędzie się w środę 9.3. o godz. 7-ej w lokalu dzielnicy Powązki — Kacza 7. Referuje tow. Himlowa.

ZEBRANIE KOBIECE odbędzie się 10.3. o godz. 7 w lokalu dzielnicy Annopol—N.-Brudno, Białołęcka 59.

Kobiety stawcie się licznie na swoich zebraniach dzielnicowych.

Komunikat

Sekretariat Oddziału Warszawskiego Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (TUR) urzęduje codziennie od godz. 12-ej do 1-ej w poł., a w poniedziałki i środy dodatkowo od godz. 5-ej do 7-ej w. w lokalu Redakcji Zespołu Czasopism, Warecka 7, I piętro, telefon 230-52.

Zgromadzenie prawników

W dn. 9-go b. m. o godz. 20.30 odbędzie się w sali Związku Zawodowego Pracowników Biurowych, Handlowych i Przemysłowych przy ul. Siennej 16 Wielkie Zgromadzenie prawników, poświęcone zagadnieniu reformy prawa o ustroju adwokatury. Zgromadzenie powyższe ze względu na wagę problemow, które będą na nim poruszone, budzi zrozumiałe zainteresowanie nie tylko wśród prawników ale i w najszerszych warstwach społeczeństwa.

Ostatni dni Wystawy Grottgera

Słynne cykle Grottgera, pokazane Warszawie po raz pierwszy w oryginałach na wystawie otwartej obecnie w Muzeum Narodowym w Warszawie, wzbudziły niebywałe zainteresowanie. Liczba zwiedzających przekroczyła już 65 tysięcy. Tak wysokiej frekwencji nie osiągnęła dotąd żadna z wystaw Muzeum Narodowego. Równym powodzeniem cieszy się złączona z Grottgerowską, wystawa dokumentów, dotyczących powstania styczniowego.

Obydwie wystawy nie mogą być przedłużone poza ostatecznie ustalony termin 9 marca. Najbliższa niedziela 6 marca będzie więc ostatnim dniem, w którym wystawę zwiedzić można bezpłatnie.

Kronika wypadków

ŚMIERĆ POD KOŁAMI POCIĄGU.

Na Dworcu Warszawa - Zachodnia rzucił się pod pociąg elektryczny jakiś mężczyzna. Poniósł on śmierć na miejscu. Dokumentów żadnych przy nim nie znaleziono. Policja wszczęła dochodzenie, celem ustalenia tożsamości oraz przyczyn samobójstwa.

ZASŁABNIĘCIE.

Na ul. Gęsiej zasłabła Janina Cieślak, pracownica domowa, lat 21, zam. przy ul. Gęsiej nr. 59. Przechodnie wezwali lekarza pogotowia ratunkowego, który stwierdził stan po omdleniu i udzielił jej pomocy.

TRUP NOWORODKA W ROWIE.

W rowie przy ul. Podolskiej (na Grochowie) przechodnie znaleźli trupa noworodka płci żeńskiej, w wieku okoo 3 tygodni. Powiadomiona policja zwłoki niemowlęcia przesłała do gabinetu medycyny sądowej przy ul. Oczki.

ZATRUCIE DENATURATEM.

Do III komisariatu kolejowego na Dworcu Wschodnim przyprowadzono Stanisława Ławeckiego, lat 29, szewca, zamieszkałego w Karczewie, którego przechodnie znaleźli na ulicy nieprzytomnego. Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził zatrucie denaturatem i po udzieleniu pomocy pozostawił go na miejscu.

POŁKNĘŁA IGŁĘ.

W domu nr. 23 przy ul. Grzybowskiej przez nieostrożność połknęła igłę Chana Koch, lat 23, przy rodzicach, zam. tamże. Przewieziono ją do ambulatorium pogotowia ratunkowego, gdzie lekarz udzielił jej porady i skierował do szp. Św. Ducha.

ZDERZENIE MOTOCYKLU Z SAMOCHODEM.

Na szosie gdańskiej pod Bielanami jechał motocyklem prywatnym nr. M35246 kpr. Stefan Żelak. W pewnej chwili wpadł on na samochód prywatny nr. A07-556, prowadzony przez Józefa Sienkiewicza, zam. przy ul. Madalińskiego nr. 61. Wskutek zderzenia Żelak odniósł szereg ogólnych obrażeń. Sienkiewicz wyszedł z wypadku bez szwanku. Samochód i motocykl zostały poważnie uszkodzone. Winę za wypadek ponosi Żelak. Policja wszczęła dochodzenie.

TRAMWAJ UDERZYŁ.

Wczoraj z rana na Pl. Trzech Krzyży został potrącony przez przejeżdżający tramwaj linii „1“ Eugeniusz Zaręba, lat 17, tokarz, zam. przy ul. Konińskiej nr. 8. Doznał on szeregu ogólnych obrażeń.

POŻAR W PIEKARNI.

W piekarni K. Wendta przy ul. Leszno nr. 50 z nieustalonych przyczyn powstał pożar. Wezwano I oddział straży ogniowej, który po krótkiej akcji pożar ugasił. Wypadku z ludźmi nie było. Straty nieznaczne.

NA SCHODACH.

W domu nr. 17 przy ul. Ostrowskiej idąc po schodach pośliznął się i upadł Stanisław Ociesza, lat 23, bez zajęcia, zam. tamże. Przewieziono go do ambulatorium pogotowia ratunkowego, gdzie lekarz stwierdził szereg ogólnych potłuczeń i udzielił mu pomocy.

Nasza rubryka

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM daje komedię amerykańską „Cieszmy się życiem“.

TEATR WIELKI: Nieczynny z powodu strajku

TEATR NARODOWY: Codziennie „Bunt Absalona“ Miłaszewskiego.

TEATR POLSKI: Dziś komedia Schoentana „Mała Dorrit“ według powieści Dickensa.

TEATR LETNI: Dziś „Dama od Maksyma“ z Zimińską, Zniczem, Gellówną, Grabowskim i Żabczyńskim na czele, w reż. Niewiarowicza. Oprac. muzycz. T. Sygietyńskiego, dekoracje Jarockiego.

TEATR MAŁY: Dziś komedia Achard'a „Domino“.

TEATR NOWY. Dziś „Miła rodzinka“ („Whiteoaks“) Mazo de la Roche.

TEATR KAMERALNY: Dziś wchodzi na afisz sztuka Zapolskiej „Żabusia“ z Andrzejewską w roli tyt. oraz Dardzińskim, Drohocką, Kitajewiczówną, Zamiło, Kownacką, Bartówną, Maliczewskim na czele.

CYRULIK WARSZAWSKI: Dziś satyra polityczna „Przy drzwiach zamkniętych“

WIELKA REWIA: Dziś operetka Falla „Rozwódka“. Pocz. punktual. o godz. 8.15 w.

TEATR „8.15“. Codziennie op. Kalmana „Księżna Fedora“.

TEATR MALICKIEJ daje komedię Shaw'a „Kandida“ po raz 80.

TEATR MAŁE QUI-PRO-QUO: Dziś rewia p. t. „Skąd swąd“ z udziałem Dymszy, chóru Dana, Grossówny, Olszy, Kamińskiej, Ewy Osten, Boguckiego i Orłowa.

INSTYTUT REDUTY gra codziennie w podziemiach przy ul. Kopernika 36 — 40 przedstawienia komedii Antoniego Cwojdzińskiego „Teoria Einsteina“. Początek o g. 8-ej.

TEATR NOWOŚCI (Bielańska 15) gościnne występy teatru hebrajskiego „Habima“ w sztuce „Dybuk“. Pocz. przedstawień punkt. o godz. 8.30.

Co wyświetlają Kina?

ADRIA: „Dunia“.
ATLANTIC: „Michał Strogaff“.
ANTINEA: „Skłamałam“.
AKRON (Żelazna): „Płomienne serca“.
AMOR (Elektoralna 45): „Sprzedawca traktorów“ i „2 dni w raju“.
AS: „Władca podwodnego świata“, „Małe kobietki“.
BAŁTYK: „Motyl hiszpański“.
BIS (Elektoralna 21): „Sonata księżycowa“ i „Królowa dżungli“.
CASINO: „Ubóstwiana“ z M. Eggerth.
CAPITOL: „Znachor“
COLOSSEUM: „Huragan“.
CZARY (Chłodna 29): „Ostatni pociąg z oblężonego miasta“.
ELITE (Marszałk. 31a): „Prawdziwe kłamstwo Niny Petrowny“ i „Kariera panny Joanny“.
EUROPA: „Romans szulera“
FAMA (Przejazd 9): „Ślepy zaułek“.
FILHARMONIA (Jasna 5): „Wzgardzona“.
FLORIDA (Żelazna 61): „Ostatni mohikanin“ i „Dla ciebie Mario“.
FORUM (Nowiniarska 14): „Zbuntowana“ i „Diabły wybrzeży“.
HOLLYWOOD (Hoża 29): „Czar cyganerii“.
HELIOS (Wolska 8): „Skłamałam“ ze Smosarską.
IMPERIAL: „Lekarz pięknych kobiet“.
ITALIA (Wolska 32): „Daj mi twe serce“.
JURATA: „Wyspa w płomieniach“ i „Sam na sam“.
KOMETA (Chłodna 49): „Moja panna mama“ i rewia.
MARS (Żoliborz): „Niedorajda“.
MASKA (Leszno 70): „Tajny plan“ i „Królowa tańca“.
MEWA: „Saratoga“ i „Dwoje z tłumu“.
MAJESTIC: „Robert i Bertrand“.
MIEJSKI: „Zaginiony horyzont“.
MUCHA (Długa 10): „Napiętnowana“ i „Na straży prawa“.
NOWA TOMBOLA (Marszałk. 34): „90 minut postoju“ i „Zielony sygnał“.
PAN: „Królowa Przedmieścia“.
PETIT TRIANON: „Panna Lili“ i „Bogate biedactwo“.
PALLADIUM „Zawiniłam“ z Darrieux.
POPULARNY (Zamoyskiego 20): „New-York San Francisco“ i rewia.
PROMIEŃ (Dzielna 1): „Rycerze pustyni“ i „Weseli biedacy“.
PRAGA (Targowa 71): „Eskapada“ i rewia.
PRASKIE OKO (Zygmuntowska 10) „Dziewczęta z Nowolipek“.
RAJ (Czerniakowska 19): „Dorożkarz Nr. 13“ i „Zaczarowana“.
RIALTO: „Dama na dwa tygodnie“.
RENA (Długa 9): „Niedorajda“.
RIVIERA (Leszno 2): „Tarzan“ i „Zielona bogini“.
ROXY (Wolska 14): „Tarzan“ i „Zielona bogini“.
SOKÓŁ (Marszałkowska 69): „Droga do Rio“ i „Kraj miłości“.
SORRENTO (Krypska 34): „Sonata księżycowa“ i „Caranga“.
STYLOWY: „Bohater naszych czasów“.
STUDIO: „Zdrajca“.
SYRENA (Inżynierska 4): „Tarzan“ i „Zielona bogini“.
ŚWIATOWID: „Korsarze“.
SFINKS (Senatorska 29): „Jej pierwszy bal“.
ŚWIT (N. Świat 19): „Dziewczęta z Nowolipek“.
ŚWIAT (Żoliborz): „Tonny z Wiednia“ i „Rozkoszna dziewczyna“.
TON (Puławska 39): „Strzelec z Bengali“.
UCIECHA (Złota 72): „Ostatnia salwa.
UNIA (Dzika 9): „Historia jednej nocy“ i rewia.
VICTORIA: „Kobiety nad przepaścią“.
WANDA (Mokotowska 73): „Nieznośna dziewczyna“.

Redaktor odpowiedzialny: LUDWIK WINTEROK.

Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik“, Warszawa, Warecka 7.